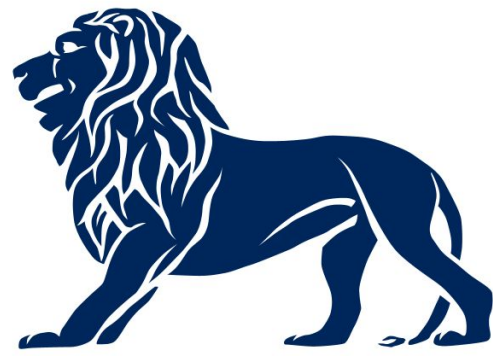

Fotografie: Tomáš Jakuš

Kinematograf bratří Čadíků zpřijemňuje lázeňské večery letním hostům, letos se filmy pod širým nebem promítají od 23. do 26. července. V tomto čísle Lázeňských pramenů najdete i mnoho dalších tradičních kulturních akcí, které dlouhodobě podporuje Olomoucký kraj.

PÁR SLOV S... JITKOU BOHO „MOŽNÁ JE TO TÍM ZDRAVÝM VZDUCHEM“

V únoru se představila jako moderátorka a zpěvačka a přispěla ke krásné atmosféře reprezentačního plesu města a lázní. V červnu si k nám přijela odpočinout a načerpat síly, v doprovodu své maminky a dcerky. Modelku, zpěvačku a herečku Jitku Boho jsme požádali o krátký rozhovor do našich lázeňských novin

Jitko, v únoru jste u nás moderovala reprezentační ples. Jak se vám tato akce líbila, jaké dojmy ve vás zanechala? Bylo to pro vás jako moderátorku a zpěvačku náročné?

Někteří bych, že to bylo náročné. Všichni, kdo se na akci podíleli, a také lidé, se kterými jsem se na ples setkala, byli velmi milí, přátelsky naladěni a také zpětná vazba byla pozitivní. Nevím, čím to je, možná tady tím vašim zdravým vzduchem, ale opravdu všichni byli příjemní a na akci panovala téměř rodinná atmosféra. Není to tak vždy a všude, o to víc jsem si to užila. Výborně jsem se cítila i v Kongresovém sále a jeho zázemí, je to místo, které má svoji atmosféru a dýchá z něj slavná historie.

Na ples jste oblékla šaty v zelené, černé a žluté barvě a nebyl to jen tak náhodný výběr. Prozradíte čtenářům, co vás inspirovalo?

Ano, připravovala jsem se na akci mimo jiné tím, že jsem si o vašem městě něco zjistila. A vybrala jsem si šaty v městských barvách,

(pokračování na str. 2)

Tibor Macík

ředitel
stravovacího
úseku

Vážení hosté,
vážení přátelé Priessnitzových lázní,

existují pracovní momenty, které si člověk v paměti uchová dlouho. Jedním z nich je pro mě každý rok právě lázeňské léto - a ne proto, že by byl stravovací úsek v letních měsících méně zaměstnaný než ve zbytku roku. Právě naopak. Je to proto, jak Gräfenberk v létě vypadá a jak se zde člověk cítí.

Ranní či večerní procházky k pramenům se prodlouží, lázeňské terasy se zaplní, balneo park překypuje životem a do jídelny přichází hosté s úplně jiným výrazem ve tváři než třeba v únoru. Možná je to jesenícký vzduch nasycený vůní lesa, možná jsou to slunečná odpoledne na Ripperově promenádě - ale my v kuchyni, jídelnách a barech ten rozdíl cítíme.

Léto je pro nás zároveň sezonou setkání. Potkáváme hosty, kteří k nám přijíždějí pravidelně a jejichž chutě a přání už skoro předvídáme. A potkáváme také návštěvníky, kteří jsou zde poprvé - ty, pro které jsou Priessnitzovy lázně zatím neznámou krajinou. Právě pro ně chceme být co nejpohostinnější.

Naši zaměstnanci - kuchaři, servírky, pracovníci skladů i brigádníci, kteří nás v sezoně posilují, se každý den snaží, aby byl Váš pobyt příjemný nejen po stránce léčebné, ale i gastronomické.

Věříme totiž, že dobré jídlo a lahodný nápoj v krásném prostředí jeseníckých kopců by měl být součástí každého skutečně vydařeného lázeňského pobytu.

Přeji Vám krásné letní dny plné odpočinku, slunce, zdraví a pohody v našich lázních.

Ing. Tibor Macík
ředitel stravovacího úseku

LÁZEŇSKÁ ZÁKOUTÍ

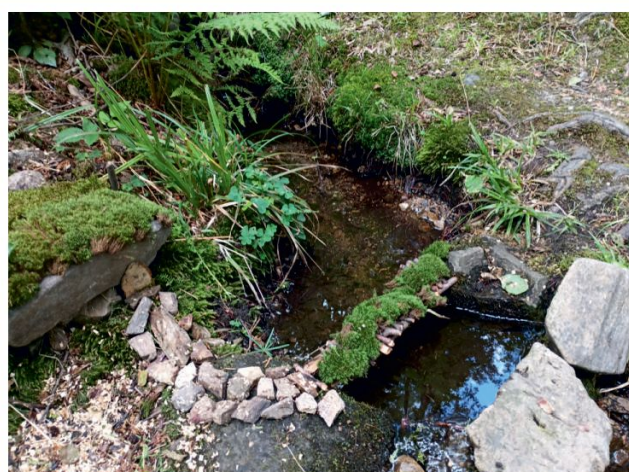

Tady, o kousek dál na obzoru stojí staletá borovice jakožto tichý svědek proměn zdejší krajiny, zatímco Reinholdova fontána slouží jako stálá připomínka zdejší historie. Na obzoru se pak zvedá majestátní masiv Šeráku s Obřími skalami, jedna z výrazných dominant Hrubého Jeseníku.

Nová ptačí restaurace v Háji víly Ozdravy je místním opeřencům k dispozici od dubna.

Největší vytížení však bude mít v zimních měsících, kdy jim nabídne chutná zrníčka uprostřed nehostinné zimní krajiny.

V blízkém okolí lázní prý žijí skřítkové.

Tenhle jejich malý domeček (dnešní mluvou „tajnyhaus“) se nám podařilo vyfotit na začátku července nedaleko Pražského pramene.

Okouzující jarní pohled na sanatorium v záplavě květů, které každoročně proměňují toto místo v jednu z nejmalebnějších částí lázeňského areálu.

Poznáte místo, ze kterého byla fotografie pořízena?

(dokončení ze str. 1)

v barvě městské vlajky. Ne nějak prvoplánově, samozřejmě šlo i o to, aby mi slušely a abych se v nich cítila dobře.

Byla to v únoru Vaše první návštěva Jeseníku? A hned jste si tehdy řekla, že musíte přijet ještě jednou v létě, už bez pracovních povinností?

Byla jsem ve vašich lázních poprvé před nějakými pěti či šesti lety. Šlo ale jen o krátkou návštěvu na jedno odpoledne. Už tehdy mě to tady oslovilo a o to raději jsem pak přijala pozvání na ples. Po něm jsem se rozhodla přijet někdy znovu i s rodinou, jen jsem nečekala, že se to podaří tak brzy.

Vzpomenete si, kdy jste se setkala poprvé se jménem Priessnitz? Znáte Priessnitzův zábal?

Tak ten znám odmalička, stejně jako jeho vynálezce. U nás v rodině jsme se jím při nachlazení léčili a i já jej používám pro léčení svých dětí.

Povídáme si spolu ve třetí den Vašeho pobytu. Jaké jsou vaše dojmy z letní atmosféry lázní, jak to tady na vás působí?

Zaznamenala jsem na sobě zatím jednu výraznou pozitivní změnu. Před snídaní jsem si šla zaběhat na kolonádu! Myslím, že bychom měli být napojení na své tělo a snažit se mu naslouchat. Snažím se proto cvičit pravidelně každý den, ale cvičím navečer, před spaním, jde mi to líp než ráno a vždy potom dobře a rychle usnu. Tady u vás se to zlomilo a daří se mně to i ráno.

Co vás ještě čeká, co máte v plánu v dalších dnech?

Plánujeme si s Rozálkou projít a objevit ještě další části areálu, například Háj vily Ozdravy. Chystáme se všichni na výlet na Řejvíz a rádi bychom i na Praděd, ale tam bude asi hodně plno, takže možná raději navštívíme Tančírnu v Račim údolí.

Jste známá tvář, jak moc se setkáváte s pozorností a zájmem ze strany ostatních lázeňských hostů? Je vám tato pozornost příjemná?

Je to tak, lidé mě tady poznávají a oslovují docela dost. Jsem za to ráda a jejich pozornost mě těší. S každým, kdo mě osloví, se snažím si i chvíli promluvit, zajímá mě, odkud přijeli a jak se jim zde líbí. Od dlouholetých hostů jsem díky tomu dostala některé dobré tipy. Jedna paní, která vedle mě plavala v bazénu, mi řekla, že od kamarádky věděla, že tady mám být, ale že nevěděla, že se se mnou potká. Přijde mi to milé.

POBYT PÉČE O MYSL

Uprostřed klidu hor se otevírá prostor pro zklidnění, odpočinek a návrat k sobě. Pobyt v Priessnitzových lázních jemně propojuje relaxaci a vnitřní zklidnění, od levandulové koupele přes energetickou masáž hlavy až po autogenní trénink. Dovolte si nadechnout se klidu a obnovit svou sílu v místech, kde se zabýváme duševním zdravím již od 19. století.

PRIESSNITZŮV POMNÍK VE VÍDNI

Když se řekne Vincenz Priessnitz, většina návštěvníků si vybaví Jeseník a Gräfenberk (Lázně Jeseník). Málokdo však ví, že slavný zakladatel vodoléčby měl kdysi monumentální pomník také ve Vídni – v samotném srdci někdejší habsburské monarchie. Původní podoba pomníku se do dnešních dnů nedochovala.

Priessnitzův pomník s kašnou a vodní kaskádou v Türkenschanzparku ve Vídni v původní podobě před zničením bronzových soch za druhé světové války

Myšlenka vybudovat Priessnitzův pomník vznikla roku 1899 při oslavách stého výročí jeho narození. S návrhem přišel dlouholetý host gräfenberských lázní, bruntálský továrník Gustav Marburg, zakladatel firmy Gustav Marburg & Söhne, která patřila k největším textilním podnikům rakouského Slezska. Následně vznikl zvláštní komitét, který během více než deseti let shromažďoval finance a připravoval realizaci monumentu. Do projektu se zapojila řada významných osobností monarchie, mezi nimi například velkostatkář a zemský hejtman rakouského Slezska hrabě Heinrich Larisch-Mönnich, vídeňští politici, lékaři i představitelé kulturního života.

Samotná Vídeň podpořila projekt významnými finančními příspěvky a slezský zemský sněm bezplatně poskytl slezskou žulu. Významnou roli tak hrála i symbolika použitého materiálu. Pomník byl slavnostně odhalen 4. října 1911 v Türkenschanzparku (parku zvaném Turecké šance) ve Vídni, dnešním 18. vídeňském okrese. Nešlo přitom o obyčejnou bustu či pamětní desku, ale o velkolepou kašnu se sochařskou výzdobou. Dominantou byla bronzová postava Vincenze Priessnitze doplněná alegorickou ženskou postavou – nymfou nabírající vodu z pramene, symbolizující léčivou sílu vody. Odhalení pomníku se účastnil i zeť Vincenze Priessnitze Johann

Ripper, a to krátce před svou smrtí. Na uměleckém zpracování se podílela řada významných osobností své doby. Původní model vytvořil známý rakouský sochař Anton Dominik rytíř von Fernkom, autor jezdeckých pomníků císařů a vojevůdců ve Vídni a žák Ludwiga Schwanthalera, autora známého Maďarského pomníku v jesenických lázních. Po jeho smrti návrh přepracoval sochař Carl Maria Schwerdtner, architektonické řešení vytvořil stavební rada a člen komitétu pro postavení Priessnitzova pomníku Anton Weber. Osud monumentu však neblaze poznamenala druhá světová válka, během níž byly bronzové sochy sejmuty a přetaveny. Dochovala se pouze jeho spodní část s podstavcem. Ještě v padesátých letech si autoři vzpomínkových textů všímali chátrání celého místa. Například Albert Sauer, katolický kněz, spisovatel a významný vlastivědný autor pocházející ze Zlatých Hor (Zuckmantel), který po druhé světové válce vydával krajanský časopis Der Altvaterbote, roku 1958 napsal: „Z krásného Priessnitzova pomníku ve Vídni je dosud zachována už jen ruina, totiž spodní stavba s vodní nádrží. Vlastní sochy pomníku, především velká postava Vincenze Priessnitze, byly z bronzu a v rámci přetavování na válečný materiál během druhé světové války (1939/1945) byly zničeny. Na závěr svého článku pak vyslovil myšlenku: „Chceme doufat, že Priessnitzův pomník ve Vídni znovu povstane ve své někdejší kráse.“ Toto přání se alespoň částečně naplnilo ještě téhož roku, kdy byla kašna obnovena vídeňským sochařem Rudolfem Schmidtem.

Dodnes se v Türkenschanzparku nachází kašna s oválnou nádrží a kaskádovitě stékající vodou, jen na místě původní bronzové sochy Vincenze Priessnitze stojí ženská kovová postava – alegorická nymfa na skále nad kašnou, doplněná nápisem: „Na památku Vincenze Priessnitze, zakladatele přírodního léčebného postupu.“ Vídeňský pomník tak i nadále zůstává důležitým symbolem mimořádného věhlasu zakladatele vodoléčby Vincenze Priessnitze. A skutečnost, že Priessnitz získal reprezentativní pomník přímo v hlavním městě monarchie, dokládá, jak významnou osobností evropského lázeňství byl. Gräfenberk tak nebyl jen horskými lázněmi ve Slezsku, ale také místem, které navštěvovala aristokracie, podnikatelé, lékaři i kulturní elity z celé Evropy, jež později vztýčením pomníku ve Vídni jejich zakladateli vzdaly důstojný hold.

Michaela Neubauerová,
Státní okresní archiv Jeseník

19. KONFERENCE
S ODKAZEM
VINCENZE PRIESSNITZE
O VÝZNAMU LÁZEŇSKÉ PÉČE

2. – 4. října 2026

v Priessnitzových léčebných lázních v Jeseníku
zaměřená na zdravý způsob života a prevenci v oblasti zdraví

PRIESSNITZŮV TÝDEN 2026 SYMBOLICKY PROPOJÍ VODU, PŘÍRODU A ODKAZ SVATÉHO FRANTIŠKA

Letošní Priessnitzův týden, který se uskuteční od 29. září do 4. října, nabídne vedle tradičních přednášek, konference a kulturních akcí také jednu netradiční událost. V sobotu 3. října bude u „Bukové studánky“ slavnostně posvěcena nová dřevěná kaplička sv. Františka.

Stojí za to připomenout, že 4. říjen, kdy si připomínáme narození Vincenze Priessnitze, je také svátkem sv. Františka z Assisi, patrona ochrany přírody. Tato časová souhra má zajímavý symbolický rozměr. Přestože Vincenz Priessnitz svůj léčebný systém nevytvářel podle duchovního odkazu sv. Františka, oba spojuje úcta k přírodě jako zdroji života a obnovy. Priessnitz postavil svou léčbu na vodě, čistém vzduchu, pohybu a působení jesenické krajiny. Letošní program připomene, že příroda není jen kulisou lázní, ale od jejich samotných počátků tvoří základ místní léčebné tradice.

Program začíná v úterý 29. září odpoledními aktivitami pro děti, na které naváže přednáška věnovaná praktickému využití Priessnitzových zábalů při léčbě akutních i chronických obtíží. Večer bude tradičně patřit promítání životopisného filmu „Vincenz Priessnitz“.

Historická část programu týdne nabídne ve středu večer přednášku Matěje Mately na téma „Habsburkové na Gräfenberku“ a ve

čtvrtek odpoledne přednášku Michaely Neubauerové o Janu Ripperovi. Ve čtvrtek večer se pak v rodném domku slavného vodoléčitele uskuteční rozloučení se starým Muzeem Vincenze Priessnitze. Chystá se vznik nové moderní expozice a ta dosavadní zažije symbolicky v tomto týdnu svoji premiéru.

Ve středu se v hale sanatoria uskuteční Den zdraví s preventivními vyšetřeními a odborným poradenstvím. Pro své zdraví mohou zájemci udělat něco také účastí na odpolední komentované procházce k Josefovu prameni.

Čtvrtek nabídne tradiční jarmark a páteční program bude patřit zahájení lékařské konference s přednáškami pro veřejnost, součástí bude také otevření lázeňské kaple a hrobky zakladatele. V sobotu se uskuteční hlavní, odborná část této konference zaměřená na odkaz Vincenze Priessnitze, s letošním tématem „Léčba respiračních onemocnění“. Lékařská konference a Den zdraví jsou podpořeny dotací Olomouckého kraje.

Sobotní odpoledne nabídne slavnost, během které bude posvěcena nová dřevěná kaplička svatého Františka u Bukové studánky. Sraz účastníků je v 15 hodin před Lázeňským info-centrem, odkud se budeme přesouvat do lesa za Anglickou vilou.

V neděli 4. října se uskuteční komentovaná procházka „Prameny na Gräfenberku“, otevření Lázeňské vyhlídky a zdravotní cvičení Aby záda nebolela.

Priessnitzův týden i letos přinese program, který připomene, že odkaz slavného jesenického rodáka není jen kapitolou dávné historie. Je živou součástí lázní, jejich krajiny i současného pohledu na zdravý životní styl.

Podrobný program bude k dispozici na začátku září. Najdete jej na webu Priessnitzových lázní www.priessnitz.cz a na lázeňských nástěnkách.

Z GALERIE SLAVNÝCH NÁVŠTĚVNÍKŮ LÁZNÍ

František Josef II., kníže z Lichtenštejna

V srpnu 1938 přijela na Gräfenberk na návštěvu zřejmě poslední korunovaná hlava, která právě usedla na uprázdněný trůn Lichtenštejnského knížectví po zemřelém Františku I. Byl jím František Josef II., kníže z a na Lichtenštejnu, vévoda opavský a krnovský, hrabě z Rietbergu (1906–1989).

Kníže FJ II. (vlevo) na státní návštěvě Švýcarska v roce 1938.

Československo a Lichtenštejnové
Československo nechtělo v roce 1919 uznat nezávislé Lichtenštejnsko a navázat s ním diplomatické vztahy. Ve hře bylo totiž rozsáhlé vyvlastnění šlechtického majetku pod heslem „odplata za Bílou horu“. Lichtenštejnové byli donuceni odprodat 60 % svých pozemků za pouhou úřední cenu. Až ve 30. letech došlo k vzájemně přijatelnému řešení první pozemkové reformy. František Josef byl těchto jednání účasten, protože byl připravován na budoucí vládnutí a měl k tomu i příslušné vzdělání – absolvoval Vysokou školu lesnickou ve Vídni. V té době však nemohl tušit, co teprve nastane po roce 1945. Ale nepředbímejme.

František Josef regentem a knížetem
Otec Františka Josefa II., princ Alois Adolf, se vzdal následnictví ve prospěch svého syna. Od roku 1930 tak princ František Josef plnil politické a diplomatické úkoly, které mu přidělil jeho vládnoucí strýc kníže František I. Vykonával především vládní úkoly v Lichtenštejnsku a ve Vídni, která byla tehdy hlavním sídlem hlavy rodu a státu. Po onemocnění Františka I. na jaře 1938 se stal regentem a po jeho smrti 25. července 1938 nastoupil na trůn. Jedním z důležitých kroků jeho vlády byl návrh na navázání diplomatických styků s Československem, k čemuž došlo již 30. července. A jeho první zahraniční cesta pochopitelně vedla do země, kde žili jeho předci. Je jen škoda, že vzrušená doba směřující k povstání henleinovců proti československému státu nedala návštěvě knížete na Gräfenberku více vyniknout a byla odbyta jedním řádkem v městské kronice.

Zánik Československa a vypuknutí 2. světové války donutily knížete politicky lavírovat. Na jedné straně Lichtenštejnsko v březnu 1939 neuznalo vznik Protektorátu Čechy a Morava

a de iure nepřerušilo s Československem diplomatické styky. Podařilo se mu uhájit, stejně jako Švýcarsku, neutralitu. Na straně druhé se snažilo jednáním s nacistickými orgány v Německu i v protektorátu získat zpět zhruba 29 tisíc hektarů pozemků, zejména lesů, což odpovídalo zhruba třetině majetku, o který rod přišel během pozemkové reformy. Jednání nebyla úspěšná a v roce 1941 byla zastavena na dobu „až bude po válce“.

Poválečné bezčasí
Bez ohledu na neutralitu knížectví po celou 2. světovou válku a lichtenštejnskou národnost byli všichni občané Lichtenštejnska mající majetek v Československu označeni – podle jazyka ve sčítání obyvatel 1930 – za Němce a na jejich movitý i nemovitý majetek byly aplikovány dekrety prezidenta republiky. Protesty a odvolání byly marné, československé úřady ovládané již komunisty, předně ministrem zemědělství Durišem, se jejich argumenty vážně nezabývaly. I kdyby k tomu došlo, stejně by o majetky přišli zvláštním zákonem jako rod Schwarzenbergů. A je smutné, že soudní tahanice prakticky trvají doposud, i přes obnovení diplomatických vztahů v roce 2009.

Během padesátileté vlády knížete Františka Josefa II. byly položeny základy budoucí prosperity kdysi chudého horského území, byť to rod samotný stálo velké oběti. Dne 7. března 1943 se kníže ve Vaduzu oženil s českou hraběnkou Georginou von Wilczek, s níž vychoval pět dětí.

Nemocný kníže předal v roce 1984 většinu své moci do rukou svého syna Hanse Adama II. jakožto regenta. Zemřel 13. listopadu 1989, pouhých 26 dní po své ženě.

Květoslav Growka

Z HLUBIN DEPOZITÁŘŮ VLASTIVĚDNÉHO MUZEA JESENICKA

Návrhy ilustrací Josefa Dmycha pro knihu Phila vom Walde o Priessnitzovi

V roce 2022 vydala společnost Vincenze Priessnitze český překlad biografie Vincenze Priessnitze od Phila vom Walde (vlastním jménem Johannes Reinelt), kterému se několik let věnoval někdejší lázeňský lékař MUDr. Alois Kubík. Českému čtenáři se tak konečně dostal do rukou druhý ze stěžejních Priessnitzových životopisů, navazující na dílo Engelberta Maximiliana Selingerova vydané krátce po smrti zakladatele vodoléčby (v českém překladu v roce 2014).

České vydání díla Phila vom Walde, stejně jako berlínský originál z roku 1898 pod titulem „Vincenz Priëßnitz. Sein Leben und sein Wirken. Zur Gedenkfeier seines hundertsten Geburtstag“, obsahuje litografická znázornění všemožných hydroterapeutických metod. Zhruba dvě stovky těchto vyobrazení byly vytvořeny velice pravděpodobně v součinnosti s Waldem a Priessnitzovým zetěm Johannem Ripperem za účelem co nejvěrnějšího a nejpřesnějšího zachycení tehdejších léčebných kúr. Jejich autorem byl český malíř, grafik a litograf Josef Dmych.

Narodil se ve stejném roce jako Walde (1858) v české Nové Pace. Po vyučení se litografem v Turnově nastoupil do několika knihtiskáren a po vojenské službě v Hercegovině se stal zaměstnancem Fuchsových grafických závodů v Praze. Když podnik převzal známý český grafik Jan Vilím, začaly zde být rozvíjeny techniky světlotisku, neotypie a zinkografická výroba štočků. Dmych v tiskárně vedl oddělení barevné reprodukce a spolu s Vilímem založil nakladatelství Česká grafická unie. Později, v roce 1902, přesídlil do Litomyšle, kde provozoval vlastní grafický závod. V tomto východo-

českém městě pak také v roce 1936 zemřel.

Svou sbírku litografií stihl ještě před svým odchodem ze světa odkázat tamnímu muzeu. Jeho tvorba se však dochovala také ve Vlastivědném muzeu Jesenicka. Jedná se právě o ilustrace do knihy Phila vom Walde, které jsou dodnes kanonickými a často používanými ilustracemi všemožných původních hydroterapeutických procedur (jsou např. součástí asi nejznámější české knihy o Priessnitzovi od Miloše Kočky a Aloise Kubíka). V muzeu se dochovaly v počtu zhruba 80 kusů papírových archů v podobě kreseb tužkou jako návrhů pro pozdější vyhotovení litografií. Na formátech zhruba A4 a A5 najdeme od jednoho po několik kresebných vyobrazení, často doprovázených popiskami či poznámkami pro pozdější grafické převedení. Tento cenný doklad lázeňské historie se pravděpodobně dostal do muzea jako pozůstatost po Johannu Ripperovi.

Jan Petrásek
Vlastivědné muzeum Jesenicka

TIP NA VÝLET LČR

Cesta pokoje vede lesem!

Na podzim 2025 se na Lesy ČR, s.p. obrátila paní Martina Rabenseifnerová s prosbou instalovat na vznikající poutní cestě Via Pacis – „Cesta pokoje“, několik dřevěných soch, symbolizujících lidské ctnosti.

Vzhledem k výjimečnosti záměru bylo žádosti vyhověno a ve spolupráci s revírníky Lesní správy Loučná nad Desnou a Lesní správy Jeseník, byly vybrány lokality pro **Trpělivost, Pokoj, Zdrženlivost a Laskavost**. Výzdoba poutní cesty Via Pacis tím byla kompletně dokončena. Sochy znázorňující **Lásku, Dobro, Mírnost, Věrnost a Radost**, už v terénu umístěny jsou, na pozemcích dalších vlastníků.

Via Pacis kopíruje již vzniklou turistickou trasu „Stezka Českem“ a vede z kláštera v Bílé Vodě do kláštera na Hoře Matky Boží v Králíkách. Obě tato místa spojuje zajímavá historie a obě jsou spojena se smutným osudem řeholníků a řeholnic v dobách komunismu.

Cesta je budována za podpory farnosti Bílá Voda, farnosti Králíky II, farnosti Luhačovice, spolku NaUhel,z.s., projektu „Stezky Českem“- České televize, Obce Bílá Voda, Města Králíky, Arcibiskupských lesů a statků, s.r.o., Lesů ČR, s.p. a spousty dobrovolníků.

Místa pro sochy byla pečlivě vybrána, aby nebránila lesnímu hospodaření, aby poskytovala poutníkům klid a aby nenásilnou, estetickou formou nabádala k rozjímání.

Socha TRPĚLIVOST – lokalita „Nad Aloisovým pramenem“ LS 123, Loučná nad Desnou, revír Kunčice

Socha LASKAVOST - lokalita „Polská Hora – Sedlo“ LS Loučná nad Desnou, revír Kunčice

Socha ZDRŽENLIVOST – Lokalita „Růženec“ LS 122, Jeseník, revír Bílá Voda

Socha POKOJ –lokalita „Pod Borůvkovou Horou“ LS 122 Jeseník, revír Hoštice

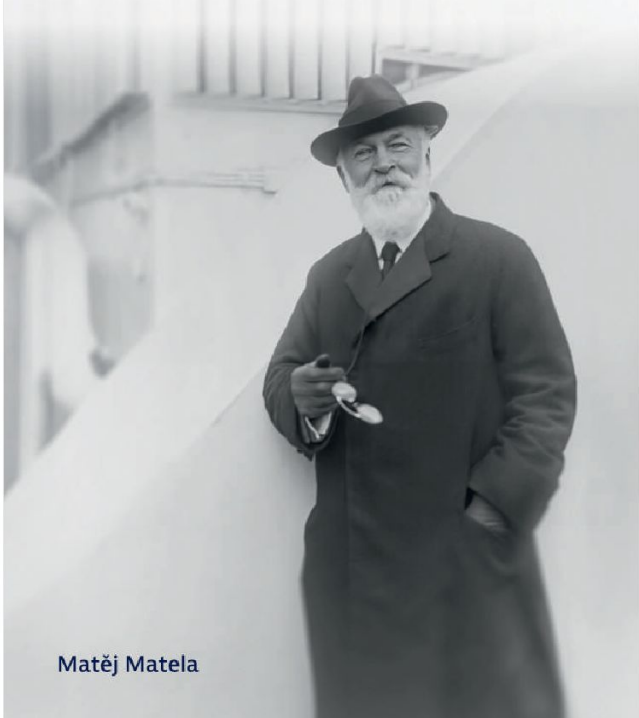
Hana Komárková

KNIŽNÍ TIP

Biografie ortopeda
Adolfa Lorenze

Dr. Adolf Lorenz

Životní příběh rodáka z Vidnavy, jenž stál u zrodu moderní ortopedie

Matěj Matela

Muzejní etnograf Matěj Matela popsal životní příběh rodáka z Vidnavy MUDr. Adolfa Lorenze (1854–1946), jenž stál u zrodu moderní ortopedie.
Knihu vydalo v tomto roce Vlastivědné muzeum Jesenicka a Město Vidnava. Splatili tak dluh tomuto celosvětově známému lékaři, mj. osmkrát nominovanému na Nobelovu cenu. Vždyť naposledy o něm na Jesenicku psal dr. Rudolf Zuber v roce 1966 při oslavách 700. výročí založení města Vidnavy, během nichž byla znovuodhalena Lorenzova pamětní deska. Po letech mlčení toto téma nastolil M. Matela roku 2016 na stránkách olomouckého čtvrtletníku KROK. Po hlubokém ponoru do archivních pramenů a zejména amerických periodik rozpoznal jeho světový přínos medicíně, který přesahuje i věhlas Vincenze Priessnitzze.

Kniha je klasičkou populárněvědnou monografií postavenou na chronologii. Čtenář se nejprve ocitne ve Vidnavě v 19. století, sleduje Adolfova chlapecká léta a poté jeho studia v Korutanech a Vídni, kde absolvoval lékařskou fakultu.

Autor zde nezapírá své zaujetí Lorenzem, což dokládá na umělecky vystavěných vážných i humorných příbězích. Zcela symbolickým se jeví oblouk vyprávění od dětského nálezu jedné rukavičky a hledání druhého do páru jako společenského statusu po alergii rukou na antiseptika, která ukončila Lorenzovu chirurgickou dráhu. Započala jinou, již jsou věnovány dvě třetiny knihy – zrodu moderní nekrvavé dětské ortopedie. A jejím uplatnění ve Vídni a při velkolepých lékařských turné po Spojených státech provázených až barnumskou (pozn. red.: šokující, zveličující, bomba-stickou) reklamou.

Kniha je takřkající zalidněna, M. Matela nás též seznamuje s lidmi, s nimiž se Lorenz během své dlouhé životní pouti potkal, např. s císařem Františkem Josefem I., s prezidentem T. G. Masarykem a americkým T. Rooseveltem.

Jedna kapitola je věnována poslední Lorenzově návštěvě Vidnavy v roce 1935, kdy mu zde byla odhalena pamětní deska. Autor kriticky hodnotí vlastní Lorenzovy paměti a vzpomínky jeho syna Alberta a upozorňuje na stále bílá místa hlavně v soukromém životě. Ta se snažil vyplnit návštěvou Lorenzovy honosné vily v dolnorakouském Altenbergu. Díky pochopení jeho pravnuka Riccarda Draghi-Lorenze, kmotra publikace, knihu doprovází značné množství dosud nepublikovaných fotografií.

Namísto závěru knihy si čtenář přečte Lorenzovo poselství.

Vážnějším zájemcům je pak určen úctyhodný seznam pramenů a literatury.

Květoslav Growka

EXKLUZIVNÍ VÍNA VYTVOŘENÁ
PŘÍMO PRO NAŠE LÁZNĚ

S radostí vám představujeme dvě výjimečná vína, která nyní nově rozšiřují nabídku našeho lázeňského obchodu Bílý kříž, recepce i e-shopu Priessnitz Boutique. Jedná se o pečlivě vybrané odrůdy Rulandské šedé – Blatnická Růže a Cabernet Moravia, která vznikla ve spolupráci s rodinným Vinařství Soviš z malebné vinařské obce Blatnice pod Svatým Antonínkem. Tato vína byla vyrobena exkluzivně pro Priessnitzovy léčebné lázně a nesou tak jedinečný charakter i příběh našeho lázeňského místa.

Spojení tradičního vinařství a lázeňské elegance

Spolupráce s vinařstvím Soviš není náhodná. Toto rodinné vinařství je známé svým důrazem na kvalitu, respekt k tradici a citlivý přístup k vinici. Výsledkem jsou vína, která v sobě nesou autentický charakter moravského terroiru a zároveň elegancí odpovídající prostředí našich lázní. Blatnická Růže, polosladké Rulandské šedé, zaujme svou jemnou květinovou vůní s tóny růže a lipového květu, doplněnou o harmonickou, lehce nasládlou chuť se svěží kyselinkou. Cabernet Moravia naopak představuje plnější červené víno s bohatým aroma tmavého ovoce, jemnou kořenitostí a příjemně strukturovanou chutí.

Víno jako součást lázeňského zážitku

Víno je od nepaměti symbolem klidu, požitku a harmonie – hodnot, které jsou neoddělitelně spojeny s lázeňskou tradicí. Obě nová vína byla vybrána tak, aby doplnila atmosféru odpočinku a podtrhla výjimečnost okamžiků strávených v našich lázních nebo doma při vzpomínce na pobyt u nás. Objevte chuť Moravy spojenou s tradicí Priessnitzových lázní – a dopřejte si výjimečný zážitek v každé sklenice.

Ing. Tibor Macík
ředitel stravovacího úseku

STO KILOMETRŮ
NA LÁZEŇSKÉ KOLONÁDĚ

V sobotu 23. května se na Ripperově promenádě uskutečnil dobročinný běh na podporu sbírky pro děti z dětských domovů v Jeseníku a Černé Vodě. Hlavním protagonistou byl vytrvalostní sportovec Petr Velc.

Smyslem sbírky „Dobročinný 100 km běh pro dětské domovy“ je rozšířit možnosti pro sport, seberozvoj a aktivní trávení volného času. Výtěžek pomůže pořídit sportovní vybavení, které dětem umožní aktivněji trávit volný čas, rozvíjet se a zažívat radost z pohybu. „S radostí můžu oznámit, že běh na podporu dobročinné sbírky pro děti z dětských domovů v Jeseníku a Černé Vodě se podařil,“ oznámil Petr Velc. „Původní výzvou bylo uběhnout 100 kilometrů na lázeňské kolonádě v Priessnitzových léčebných lázních v Jeseníku. Nakonec se mi podařilo zvládnout celkem 127 kilometrů, tedy ekvivalent tří maratonů v kuse. Velké díky patří všem, kteří mě přišli podpořit osobně na kolonádu, přidali se na část trasy, nebo mi fandili na dálku. Stejně tak děkuji všem, kteří se zapojili do sbírky a rozhodli se podpořit děti z dětských domovů.“

Petr Velc - petr.velc@gmail.com

BĚLSKÝ LES - OSTRAVSKÝ VODNÍ RÁJ

Bělský les patří k nejcennějším přírodním lokalitám Ostravy. Nachází se mezi Výškovicemi a Starou Bělou a pro tisíce lidí představuje místo odpočinku, pohybu i setkávání s přírodou. Stačí vystoupit z tramvaje a během několika minut se člověk ocitne ve světě zeleně, ptačího zpěvu, lesních pramenů a klidu, který ve městě jen těžko hledáme.

Kdo se Bělským lesem prochází pozorně, ten objeví jeho skutečné kouzlo. Vysoké buky a duby, šumění listů, vůni lesa po dešti i lesní prameny, které sem přivádějí životodárnou vodu z podhůří Beskyd. U Starobělské koliby se mísí vůně dřeva z krbu s vůní lesa a člověk si snadno vybaví domov, dětství nebo dávne vzpomínky.

Právě zde vznikla myšlenka vybudovat prvky inspirované vodoléčbou Vincenze Priessnitzze, známou z Jeseníků. Po procházce lesem si mohou návštěvníci osvěžit ruce či nohy v chladné pramenité vodě a načerpat novou energii. S tímto nápadem jsem před lety oslovil vedoucího Lesní školy v Bělském lese, pana inženýra Vladimíra Blahutu.

Tehdy ještě nikdo netušil, jak výrazně se původní myšlenka rozvine. Díky jeho nadšení, odbornosti a vztahu k tomuto jedinečnému místu vznikl prostor, který dnes obdivují návštěvníci z celé Ostravy i okolních obcí. Inženýr Blahuta původní návrh nejen podpořil, ale rozšířil jej do podoby, která dalece překročila moje původní představy. Za jeho dlouholetou práci a péči o Bělský les mu patří upřímné poděkování.

Návštěvníci často říkají totéž: „Ani jsme netušili, jak krásné místo v Ostravě je.“ Bělský les se stal malým ostravským vodoléčebným rájem – místem, kde lze na chvíli zpomalit, nadechnout se a zapomenout na každodenní starosti.

K lesním pramenům pod Starobělskou kolibou chodím už téměř čtyřicet let. Za tu dobu jsem poznal, jak silně dokáže příroda působit na člověka. Stačí zpomalit, posadit se na lavičku, zaposlouchat se do šumění stromů a sledovat život kolem sebe. Právě taková místa nám připomínají, že odpočinek a duševní pohoda nejsou samozřejmostí, ale hodnotou, o kterou je třeba pečovat.

Voda, pohyb a střídmost byly základními principy Vincenze Priessnitzze. Právě tyto hodnoty zde nacházejí své pokračování. Bělský les je důkazem, že i v průmyslovém regionu lze najít prostor, kde příroda léčí tělo i duši a připomíná nám, jak důležité je občas zvednout hlavu, naslouchat lesu a vnímat krásu, kterou máme téměř za okny.

Eduard Judas

CHUŤ LÉTA:
KOPŘIVOVÁ
STUDENÁ
POLÉVKA
S JOGURTEM
A KOPREM

Jeseníky mají zvláštní způsob, jak dát vědět, že léto přišlo doopravdy. Není to teplota na zdi ani datum v kalendáři – je to ta chvíle, kdy v ranním lesním přítmí začíná vonět zem, ze stínu se valí svěžest a podél cesty se zelenají divoké kopřivy v plné síle. Právě tehdy je nejvyšší čas sáhnout po tom, co kraj nabízí zadarmo – a přidat k tomu trochu kuchařské trpělivosti.

Kopřiva byla po staletí součástí jídelníčku v celé střední Evropě – od Čech přes Moravu a Slezsko až po Polsko a Rakousko. Lékaři i bylinkáři ji chválili pro vysoký obsah minerálních látek, železa a vitaminů. Přesto se jí moderní kuchyně poněkud odcizila, a nechala ji stranou ve prospěch exotičtějších ingrediencí. Přitom studená kopřivová polévka je jedním z nejsvěžejších letních jídel, jaká lze připravit, a hodí se skvěle na horké červenové nebo červenčové odpoledne, kdy chuť k vaření odchází spolu s posledními silami.

Studená kopřivová polévka s jogurtem a koprem pro 4 osoby

Příprava: cca 25 minut + chlazení

Suroviny:

- 150 g mladých kopřivových listů (sbírat rukavicemi, pouze vršky výhonků)
- 500 ml zeleninového vývaru
- 300 g bílého jogurtu (nebo kysané smetany)
- 1 menší brambora (cca 120 g)
- 1 menší cibule
- 2 stroužky česneku
- hrst čerstvého kopru
- lžice olivového oleje nebo másla
- sůl, bílý pepř, citronová šťáva dle chuti

Postup:

- Bramboru oloupat a nakrájet na kostičky, cibuli nakrájet najemno. V hrnci prohřát olej a osmahnout cibuli dozlatova, přidat česnek a bramboru, krátce promíchat.
- Zalít vývarem a vařit přibližně 10–12 minut, dokud brambora nezměkne.
- Kopřivové listy krátce spařit vroucí vodou (stačí 30 vteřin), propláchnout studenou vodou a přidat do hrnce.
- Vše rozmixovat dohladka, nechat vychladnout a poté vmíchat jogurt a čerstvý kopr.
- Ochutit solí, pepřem a několika kapkami citronové šťávy.
- Polévku nejméně hodinu vychladit v lednici před podáváním.

Podávání:

Polévka chutná výborně s plátkem celozrnného chleba nebo jako lehký předkrm před letním grilem. Hezky vypadá v hlubším bílém talíři, ozdobená lžičkou jogurtu, snítkou kopru a pár kapkami dobrého oleje. Kdo rád experimentuje, může přidat jemně nastrohanou citronovou kůru – otevře polévce celý nový rozměr.

Lenka Polívková DiS.
vedoucí léčebné výživy

Suvenýry z lázní naleznete na

Priessnitz

Boutique

„V NAŠÍ RODINNÉ HISTORII SE PRIESSNITZ VŽDY ZMIŇOVAL”
rozhovor s finskou lékařkou Kirsty Uoti

V prevelikonočním čase na začátku dubna byla jedním z lázeňských hostů paní doktorka Kirsti Uoti z Finska. S ní do našich lázní přijel i kus historie evropské přírodní medicíny, protože její rodina patřila a patří k předním zástupcům tohoto směru v zemi tisíce jezer. Paní doktorka vede malé rodinné lázně v Lempäälä nedaleko Tampere, kde se dodnes pacienti léčí metodami, které vycházejí z této medicínské školy a které jsou ve Finsku známy jako Uotiho metoda.

Kdy jste se poprvé dozvěděla o Jeseníku, lázních Gräfenberg a Vincenzi Priessnitzovi? V naší rodině se historie naší metody tradovala tak, že se vždy zmiňovali Priessnitz, Kneipp, Kuhne a také Schroth. Když se naše lázně připravovaly na své 90. výročí, začala jsem se více zajímat o historii a následně jsem se podrobněji věnovala průkopníkům tohoto oboru.

A tehdy jste se rozhodla navštívit Jeseník? Jaký dojem na vás naše místo udělalo? V roce 2014 jsem navštívila Jeseník poprvé. Tehdy jsem absolvovala obě Priessnitzovy pololázně, energizující masáže hlavy (která mi odstranila dlouholetou bolest v pravém hýžd'ovém svalu!) – a poté jsme měli na hodinu bazének jen sami pro sebe. Samozřejmě jsme navštívili také Balneopark, který na mě zapůsobil nejvíce, zvláště když jsem si představovala mladého Vincenze a zraněnou smu. A krása celého místa byla ohromující. Od té doby vaše lázně všude doporučuji.

Navštívila jste také jiné lázně po Evropě? Navštívila jsem několik lázní v Německu, některé v Maďarsku a Itálii, Karlovy Vary, Mariánské Lázně a Františkovy Lázně v Česku a také lázně Peebles Hydro ve Skotsku, které byly původně inspirovány Priessnitzem, ale z původních metod se tam už nic nezachovalo.

Finská sauna je dnes i u nás velmi známá, ale Priessnitz tuto metodu u svých pacientů nepoužíval. Můžete nám popsat Uotiho metodu a vysvětlit, v čem se liší od tradičních Priessnitzových metod, případně jak na ně navazuje?

Můj dědeček zavedl vlastní léčebné postupy. Patří mezi ně koupele s měnicími se teplotami pro nohy, trup, paže i hlavu, dále sauna a parní lázně, studené a teplé zábaly a masáže studeným mokřým plátnem. Můžete zároveň sedět v teplé lázni a mít na nohou studené zábaly. Po určité době se vše obrátí – sedíte v chladné lázni a zábaly jsou teplé. Měníci se teplota je tedy klíčem. Po sauně následují studené zábaly, které podle mého názoru pocházejí od Priessnitze: studené plátěné zábaly na hlavu, trup a nohy, přes ně vlhčené zábaly a nakonec ještě přikrývky. Tento „balíček“ je velmi pevně utažený a liší se od dnešních Priessnitzových obkladů. Když si představuji, jak si Priessnitz léčil zlomená žebra, musely být obklady velmi těsné, aby zabránily pohybu žeber.

Letos vaše lázně v Lempäälä slaví 100. výročí. Můžete popsat události roku 1926 a co jim předcházelo? Můj dědeček Juho Uoti (1862–1920) začal kolem roku 1904 léčit své vlastní zdravotní problémy podle rad doktora Edvarda Lybecka ze sanatoria ve Vilppule (Lybeckovy léčebné metody vycházely z předpokladu, že člověk je součástí přírody a že klid a krása přírody samy o sobě působí léčivě), který byl jeho spolužákem z Helsinské univerzity. V roce 1911 podnikl cestu do střední Evropy, aby získal více poznatků o přírodních léčebných metodách. Nemám přesné informace o tom, kam přesně cestoval. Možná do Bad Wörishofenu, možná dokonce do Gräfenbergu. Bohužel se nedochovaly žádné záznamy ani itinerář. V Priessnitzově muzeu jsem viděla seznamy návštěvníků; možná se některé

dochovaly i z doby mého dědečka v roce 1911...? Po návratu z cesty vydal vlastní knihu „Průvodce domácí léčbou zdravotních potíží“.

A to pak vedlo ke vzniku Uotiho metody? Juho Uoti pak v roce 1911 opustil místo faráře a začal v Helsinkách působit jako poradce v oblasti přírodní léčby. Protože léčebné metody byly nově a neobvyklé, začali školit zdravotní sestry, aby je uměly provádět. Kurzy trvaly tři až čtyři měsíce a účastníci se učili anatomii, fyziologií i praktické postupy. Poté pracovali ve veřejných nebo vlastních soukromých saunách. Myšlenky se postupně rozšířily po celém Finsku, takže vznikla malá Uotiho přírodní sanatoria v několika městech: Turku, Tampere, Helsinky, Salo, Kotka, Hamina, Viipuri a dokonce i Kuopio. Kromě zařízení v Tampere však neposkytovala ubytování.

Takže metody vašeho dědečka se nejprve rozšířily po celém Finsku a samotné sanatorium vzniklo až o patnáct let později? Můj dědeček zahynul při železniční nehodě v roce 1920, ale jeho práci převzala moje babička, učitelka Augusta Uoti (1863–1936). Právě ona založila toto sanatorium v Lempäälä, protože se ukázalo jako nutné mít místo, kde mohou lidé zůstat délejší dobu a podstupovat léčbu.

Lázně v Lempäälä tedy založila profesi učitelka a pracovaly v nich metody laického léčitele – faráře. Později je ale převzal váš otec, který byl lékařem...? Můj otec Kauko Uoti (1898–1979) začal v roce 1920 studovat medicínu v Helsinkách. Z nějakého důvodu přešel v roce 1922 ke studiu do Berlína, po dvou letech pokračoval ve Vídni a po dalších dvou letech ve Štýrském Hradci (Grazu). Nikdy nezískal titul lékaře, ale v letech 1929–1933 studoval na první škole naturopatie na světě v New Yorku (jejím zakladatelem a vedoucím byl Benedict Lust, který se sám léčil u Sebastiana Kneippa) a tam získal kvalifikaci. Poté začal pracovat se svou matkou a v roce 1936 toto místo odkoupil – ve stejném roce, kdy jeho matka zemřela. Můj otec vybudoval nové prostory pro léčebné procedury i ubytování, které se používají dodnes. Samozřejmě byly od té doby několikrát rekonstruovány.

Jak na to tehdy reagovala lékařská obec a úřady? Můj dědeček i babička byli obviňováni a pokutováni za šarlatánství. Mého otce nic podobného nikdy nepotkalo, byl považován za odborníka.

Po svém otci jste lázně převzala vy? Můj otec zemřel v roce 1979 a moje matka Sirkka Uoti v roce 1981. V roce 1975 jsem absolvovala lékařskou fakultu v Turku a od roku 1977 jsem zde začala pracovat na částečný úvazek. Působila jsem jako lékařka v několika nemocnicích a zdravotních střediscích, v roce 1984 jsem získala specializaci v interním lékařství a v roce 1991 v revmato-

logii. Současně jsem od roku 1981 vedla toto sanatorium. V roce 2018 jsem odešla do důchodu a od té doby se věnuji už jen provozu lázni (v současnosti například jako kuchařka!).

Kolik máte dnes hostů a lůžek, máte nějaký personál? Jak vypadá běžný den ve vašich lázních? Jak dnes Finové vnímají a přijímají Uotiho metodu? Máme ubytování pro 40 osob a kromě mě jen jednoho kmenového pracovníka, ale vyškoleného personálu je dalších 3–5 osob. V dnešní době, kdy se hodně zpopularizovalo zimní koupání, si lidé zvykli a naučili se užívat si chladivé procedury. Zejména lidé, kteří pracují intenzivně a mají stresující zaměstnání, sem přicházejí, aby si dopřáli úplný odpočinek od svého neklidného života. Studené, zahřívající obklady, které jsou závěrečnou procedurou a které nazývám Priessnitzovými obklady, dostaly od klientů přezdívku blažený balík, nebo rajsýk balíček. Procedury se podávají dvakrát denně a kromě nich se snídá, obědvá a večeří. Mezitím klienti jen odpočívají nebo se jdou projít.

V příštím čísle: Reportáž z návštěvy lázni v Lempäälä od doktora Kubánka, který se společně s manželkou v červenci zúčastnil ve Finsku oslav stoletého výročí založení, na pozvání paní Uoti.

Letošní rok přinesl jesenickým lázním také dvě smutné zprávy. V první polovině roku odešly dvě výrazné osobnosti, které po dlouhá léta spoluutvářely podobu Priessnitzových léčebných lázní a významně se zasloužily o jejich rozvoj. Každý z nich zanechal nesmazatelnou stopu – v profesním životě lázní i ve vzpomínkách svých kolegů. V následujících řádcích proto připomínáme jejich životní příběhy, práci a odkaz.

VZPOMÍNKA NA LADISLAVA BÍLKA:
MUŽ S PRÁVNICKOU MYSLÍ, HISTORICKÝM SRDCEM A LÁZEŇSKOU DUŠÍ

V dubnu letošního roku nás navždy opustil pan Ladislav Bílek mladší, člověk, jehož profesní i osobní život byl po dlouhá desetiletí pevně spjat s Priessnitzovými léčebnými lázněmi v Jeseníku. Zanechal po sobě nesmazatelnou stopu nejen v historii zdejší ekonomické transformace, ale také v srdcích mnoha bývalých kolegů, sousedů a přátel.

Rodové kořeny a cesta do Jeseníku Ladislav Bílek se narodil 5. května 1934 v Ostravě do rodiny s hlubokou akademickou tradicí. Jeho otec, profesor Ladislav Bílek starší,

byl významným moravským farmaceutem, pedagogem a průkopníkem moderního lékařství, který působil mimo jiné na Vysoké škole zvěrolékařské v Brně. Mladý Ladislav prožil část života v Brně, kde rodina vlastnila vilu v Řečkovicích. V dětství prožil válečné útrapy a překonal těžký břišní tyfus. Právě silné astma ho nakonec přivedlo do Jeseníku. Zdejší jedinečné horské klima mu navrátilo zdraví a město se stalo jeho celoživotním domovem.

Od účetního k ekonomickému řediteli Po studiu na Právnické fakultě v Brně nastoupil Ladislav Bílek do jesenických lázní. Jeho kariérní cesta vedla od pozice účetního přes vedoucího účtárny a ekonomického úseku až na post ekonomického ředitele. Jeho právní a ekonomické vzdělání se ukázalo jako klíčové v porevolučních 90. letech. Tehdy se zásadním způsobem podílel na úspěšné transformaci státních lázní na akciovou společnost a stál u zrodu jejich prvních stanov.

Bohatý vnitřní svět a láska k historii Mimo svou profesní roli byl pan Bílek mužem s neobyčejně širokým rozhledem a bohatým vnitřním světem. Jeho největší celoživotní vášní byla historie. Intenzivně se zajímal o genealogii českých i evropských panovnických rodů,

válečné dějiny a literaturu faktu. Doma vybudoval rozsáhlou, hodnotnou knihovnu plnou domácí i zahraniční literatury. Miloval také umění, operní hudbu a cestování – obzvláště si zamiloval Španělsko a jeho královská města. O jeho lásce k historii kolují v lázních dodnes úsměvné historky. Když jako ředitel jezdil na služební cesty, nikdy nevynechal příležitost navštívit hrad, zámek či památník, který ležel poblíž trasy. Služební řidiči s ním sice občas domů dorazili pozdě do noci, odměnou jim však byl fascinující výklad, kterým pan Bílek dokázal historická místa oživit.

Kultura, sport a komunitní život v lázních Manželé Bílkovi byli neodmyslitelnou součástí společenského života v lázních. Manželka Ladislava Bílka vedla v lázních kulturu a organizovala koncerty špičkových hudebních těles, za což obdržela čestné uznání od Svazu českých skladatelů. Pan Bílek, jako společenský a všestranný člověk, ji v těchto aktivitách plně podporoval a v rámci budování dobrých vztahů s umělci byl vyhledávaným a šarmantním společníkem.

Ačkoliv byl založením spíše humanitní vědec než vrcholový sportovec, v mládí se aktivně účastnil jesenických hřebenových túr s tělový-

chovnou jednotou TJ Slovan.

Rodina nejprve bydlela v lázeňském domě Ostravice (dnešní dům Jana Rippera) a později v zaměstnaneckém paneláku přímo v areálu lázní. V době totality držela tamní komunita pevně při sobě. Sousedé fungovali jako jedna velká rodina – rodiče se střídali v doprovázení dětí do školky, společně pořádali karnevaly v kongresovém sále, oslavy MDŽ nebo společně grilovali. Na tyto chvíle lidské blízkosti vzpomínají pamětníci dodnes.

Odkaz, který trvá I v důchodovém věku zůstával pan Bílek věrný lázeňským tradicím. Rád jezdil jako pacient do Karlových Varů, kde s tradičním pohárkem korzoval kolem vřidel a setkával se s kolegy z oboru.

Ladislav Bílek odešel 9. dubna letošního roku. V květnu se na jeho počest rozezněl Zrcadlový sál jesenických lázní vzpomínkovým koncertem. Sešli se na něm bývalí i současní zaměstnanci a pamětníci, aby utčili památku muže, který svým intelektem, humorem a lidskostí pomáhal formovat tvář jesenických lázní. Čest jeho památce.

Sylvie Bílková

PACIENT PRO NĚJ BYL NEJDŮLEŽITĚJŠÍM ČLOVĚKEM NA SVĚTĚ

Vážení čtenáři, byla jsem oslovena s prosbou se podělit o vzpomínku na MUDr. Kubíka, s kterým jsem se znala ještě před nástupem do zaměstnání v PLL a.s. Jeseník a je to neuvěřitelných skoro 30 let.

O tom, že byl významnou osobností Jesenicka a primářem Priessnitzových léčebných lázní, všichni ví, ale byl také nesmírně empatický, moudrý a skromný člověk, který byl známý svým lidským přístupem a obrovskou energií, s níž se věnoval každému člověku. Skromnost a čestnost byly hlavními pilíři na kterých stála jeho celá šedesátiletá praxe.

Ti, kteří prošli jeho ordinací na něj nevzpomínají jako na nedostupnou autoritu v bílém plášti, ale jako na hluboce lidského partnera v léčbě. Bez rozdílu přistupoval ke každému člověku se stejnou úctou, ať už šlo o známou osobnost, nebo obyčejného lázeňského hosta. Pacient pro něj v danou chvíli byl tím nejdůležitějším člověkem na světě. Zakládal si na absolutní pravdivosti. Věřil, že čestný vztah a důvěra mezi lékařem a pacientem jsou polovina úspěchu léčby.

I přes své obrovské znalosti, uznání odborné veřejnosti a titul čestného občana Jeseníku zůstal neobyčejně skromným mužem. Úspěchy v léčbě nikdy nepřisuzoval sobě, ale přírodním silám Jesenicka a odkazu Vincenze Priessnitze, který celý život studoval.

Dokázal s klidem naslouchat lidským příběhům, chápal, že nemoc těla úzce souvisí s neklidem v duši, což z něj udělalo skvělého praktika celostní medicíny. Právě jeho skromnost a lidská čestnost zanechaly v lidech tu nejhlubší stopu.

Se vši skromností, kdy mě nazýval „svou dcerou“, byla pro mne čest se s ním poznat, spolupracovat a náš profesní a osobní vztah byl založen na důvěře. Byl pro mě nejen profesním vzorem, ale i životním mentorem, který se se mnou dělil o bohaté zkušenosti a nadhled.

Být pro tak výjimečného člověka a lékaře „dcerou“ pro mě zůstává tou největší životní poutou. V každodenním shonu ordinace, uprostřed jesenické přírody, mi neodevzdával jen své lékařské zkušenosti, ale především školu lidskosti, pokory a lásky k bližnímu. Pan primář odešel, ale teplo jeho slov, jeho otcovský pohled a pocit bezpečí, který kolem sebe šířil, ve mně budou žít dál.

S hlubokou úctou a láskou na Vás, pane primáři, stále vzpomínám.

Martina Reisigová

SVÝM ORIGINÁLNÍM PŘÍSTUPEM PROPOJIL ŘADU OBORŮ

Otázka pro mě zněla: Jak vzpomínáte na kolegu MUDr. Aloise Kubíka? Jednoduchá otázka spouští ve vzpomínkách množství „projekcí obrazů“ způsobem, jako je to zakotvené ve stylu Laterna magica /česky Laterna magika (výraz je z latiny a znamená „kouzelná lampa“).

Když zůstanu myšlenkově při srovnávání košaté, vnitřně bohaté osobnosti pana primáře Dr Kubíka s Laternou magikou, tak nejdříve uvedu - co je známo o Laterně magice: že je multimediální projekcí, s originálním přístupem k umělecké poetice, že je hledáním cest k syntetickému útvaru, který je schopen vyprávět příběhy prostřednictvím interaktivního propojení různorodosti (konkrétně u Laterny magiky: tance, baletu, pantomimy a černého divadla) s multimediální projekcí v kombinaci s prací unikátních živých interpretů na jevišti, s postupným doplňováním nových technologií (včetně množství různých programů a softwarů), tak jak se rozvíjejí technologie ve společnosti. Charakteristickým znakem také je, že inscenace Laterny magiky jsou vždy naprosto originálními autorskými díly určenými pro unikátní soubor.

A teď paralela k panu primáři MUDr. Aloisi Kubíkovi: originálním přístupem k lázeňské medicíně „multimediálně“ propojil v sobě řadu různých oborů - interního lékaře, s lékařem oboru fyzikálního a rehabilitačního lékařství a s oborem balneologie. Jako polyglot a polyhistor vstřebával novinky širokého spektra medicíny včetně přírodních vlivů na zdraví člověka. Interaktivně propojoval do svých znalostí informace z tradičních ucelených systémů Vincenze Priessnitze, Johanna Schrotta, Sebastiana Kneippa a jiných. Doplňoval do svého lékařského umu nové technologie - byl dokonce jedním z prvních 10 lékařů na kurzu elektropunktury (přístrojem Akudias -1 v r. 1981) a svým specifickým unikátním způsobem přechodně úzce spolupracoval s MUDr. Vladimírem Beranem z Velkých Losin (poznámka autorky: mým tatínkou).

Všechno syntetizoval pro konkrétní „interpret“ tj. pro své spolupracovníky a klienty. Ke každému klientu lázní přistupoval pečlivě, dnešní mluvou řečeno: prováděl personifikovanou medicínu, „šitou na míru“. Tak jak se měnily nároky politické a podmínky ekonomické v lázeňství v rámci privatizace po roce

1989, tak se diametrálně měnily podmínky nejen na dobu léčby chronicky nemocných klientů lázní, ale nová doba přinesla nové komunikační nástroje (nový systém SIS hodnocení laboratorních nálezů, jiné hodnocení klinických kineziologických testů-rozsahů pohybů kloubů a páteře, pan primář zvládl zavedení mobilů, nástup nové zdravotnické techniky, nejen změny v přístrojích, ale i v nových hodnocení EKG, spirometrií a jiných metod).

Navzdory již pokročilejšímu věku 70 let (narodil se v únoru 1926) tehdy pan primář bravurně zvládl „jazyk počítačů“ nejen v ordinaci, ale používal počítač doma k překladům textů z jazyka německého pro nejnovější medicínské informace pro nás kolegy. Překládal dokonce i historické knihy psané švabachem do češtiny. Materiály se týkaly téměř ve 100 % zakladatele lázní Vincence Priessnitze, znalosti zúročil společně s JUDr. Kočkou v několika publikacích. Komunikoval na počítači až skoro do 100 let tak, že by mu mohli někteří mladí závidět.

Osobně nikdy nezapomenu na první setkání s panem primářem MUDr. Aloisem Kubíkem po mém nástupu do Velkých Losin (1973), protože díky jeho laskavosti a pochopení, kdy mi daroval své soukromé texty z fyzikálního lékařství (které sepsali spolu s MUDr. Vlastíkem Voříškem z Ostravy z kurzů lékařů) jsem se začala jako neurolog učit jiné obory medicíny, učit se celostnímu přístupu k lidem lázeňskou medicínou a léčení fyzikálními energiemi. Po mém přesunu do PLL a.s. v Jeseníku (1995) jsme hezky spolupracovali řadu let, vždycky jsme jej titulovali primářem jako výrazem úcty. V lázních v Jeseníku odpracoval více jak šedesát let.

Osobně jej mám napevno zafixovaného ve vzpomínkách z oslav 200-stého výročí narození V. Priessnitze v r. 1999, kdy UNESCO vyhlásilo rok 1999 celosvětově oslavou V. Priessnitze. Na oslavě v lázních bez

přípravy překládal přednášku pana profesora. Hentschela H.D. Dr. Med. a kolegů ze SNR, byl to tehdy heroický téměř tříhodinový výkon. Věnoval se m.j. panu profesorovi a zahraničním účastníkům spolu s prim. MUDr. J. Novotným po velkou část celé několikadenní doby oslav. A také p. primáře Dr. Kubíka stále v duchu vidím, jak pravidelně chodil ráno pěšky do práce, a z práce domů parkem „po své trase“, pokud mu to zdraví jen trochu dovolovalo. Uznával chůzi jako nejlepší rehabilitační prostředek k udržení kondice a vitality.

Pro duševní svěžest aktivně provozoval hudbu (a protože jsem bydlela o patro níže, tak jsem

v paneláku poslouchala i jeho koncertování). Bylo pro mě ctí, mít možnost s ním konzultovat složitosti medicínské pro jeho bohaté praktické zkušenosti, poradit se s ním zvláště u složitých případů klientely z ciziny, pohovořit s ním na nejrůznější témata, poradovat se s ním a jeho mimořádnou manželkou nad fotografiemi z cest anebo si „obyčejně“ popovídat o jeho úžasné rodině a vnoučatech. Potkat se s ním, poslechnout si jeho klidný rozvážný hlas a nechat se obdarovat milým úsměvem bylo pro mě vždy zářivě, prostě jako potkat „kouzelnou lampu“.

Doc. MUDr. Dobroslava Jandová

VZPOMÍNKY NA DOKTORA KUBÍKA

Když jsem nastoupil do lázní v roce 2008, pan doktor Kubík ještě ordinoval, i když už byl v důchodu. I později se vracel do ordinace, když přijeli hosté z Německa, s nimiž se dovedl velmi dobře domluvit a navíc s nimi byl dlouhodobě v kontaktu. Pro hosty z Naturheilbundu také už jako senior pořádal přednášky v jejich rodném jazyce.

Později docházel ke mně do ordinace pravidelně na rehabilitaci, a když byl starší, chodil jsem s ním cvičit a rehabilitovat k němu domů.

Spolupracovali jsme také na překladu Priessnitzova životopisu od Selinger. Já jsem to dílko objevil na webu knihovny v New Yorku, bylo v němčině a psané švabachem. Hledal jsem proto někoho, kdo by ho přeložil a našel v panu doktorovi toho opravdu nejlepšího překladatele. Na tuto spolupráci velmi rád vzpomínám.

Jednou, před nějakými patnácti lety, když jsem jel do práce, jsem jej uviděl kráčet nahoru a zastavil jsem. Bylo to kousek nad panelákem pod lázněmi, kde bydlel. Nabídl jsem mu, že ho svezu. Poděkoval a zdvořile odmítl. A když jsem mu pak takhle za nějaký týden zastavil ještě jednou, tak to už mi tak trochu vynadal

a požádal, ať mu nezastavuji. Byl to opravdový ctitel Priessnitze a jeho metod. A chtěl chodit pěšky, protože je to zdravé. Později jsem se dověděl, že jednu dobu chodil do práce oklikou, zadem přes park a kolonádu, protože vždy když šel podél silnice, neustále mu někdo zastavoval a nabízel svezení.

Pan doktor byl mezi pacienty velmi oblíbený pro svůj lidský přístup, byl ze staré poctivé školy. Byl skvělý odborník, ale o své pacienty se zajímal i po osobní stránce, dovedl je vyslechnout a poradit, pokud o to stáli. V tomto byl pro nás všechny velkým vzorem.

Mgr. Michal Kalina

20. března 2026 se dožila 100 let paní Anička Kubíková, manželka MUDr. Aloise Kubíka a bývalá zaměstnankyně našich lázní. Srdečně blahopřejeme!

BALNEOPARK PROŠEL OBNOVOU

V první polovině roku si návštěvníci Balneoparku jistě všimli probíhajících prací, jejichž cílem bylo zvýšit funkčnost, bezpečnost i celkovou atraktivitu tohoto oblíbeného místa.

Balneopark je dlouhodobě vyhledávaným cílem návštěvníků města Jeseník, lázeňských hostů i místních obyvatel. Celoročně volně přístupný areál významně přispívá k rozvoji cestovního ruchu v regionu a představuje jedinečné místo pro aktivní odpočinek i poznávání tradičních vodoléčebných metod.

V rámci projektu byl instalován nový edukační informační systém, který návštěvníky seznamuje s tradičními Priessnitzovými procedurami, jejich správnou aplikací i zásadami zdravého životního stylu. Součástí obnovy bylo také doplnění nových míst k sezení na kamenných zídkách, revitalizace venkovních koupelí a balneologických zasta-

vení, úprava odpočinkových zón a obnova dřevěných pochozích prvků i kamenných konstrukcí.

Projekt byl realizován za podpory Města Jeseník a financován v rámci dotačního programu Podpora cestovního ruchu a lázeňství 2026.

Díky provedeným úpravám nabídne Balneopark návštěvníkům ještě příjemnější prostředí, vyšší komfort i bezpečnost a bude i nadále důstojně naplňovat odkaz V. Priessnitze.

Jeseník

HÁJ VÍLY OZDRAVY OBOHATILO
NOVÉ ZASTAVENÍ PŘIPOMÍNÁJÍCÍ
HISTORII LÁZNÍ

V dubnu a květnu proběhly také úpravy v Háji víly Ozdravy, které realizovala Společnost Vincenze Priessnitze rovněž za podpory Města Jeseník. Cílem projektu bylo zkvalitnit veřejný prostor, rozšířit nabídku pro návštěvníky a atraktivnit vstup do herního prostoru.

V rámci projektu byly opraveny a vylepšeny vybrané herní prvky a vzniklo nové zastavení s názvem Letokruhy. To citlivě využívá torzo kmene staletého jasanu, který musel být v loňském roce z bezpečnostních důvodů pokácen. Díky tomuto řešení strom symbolicky zůstává součástí Háje a dál plní svou roli v prostoru, tentokrát jako prvek určený k poznávání a zastavení. Byly také doplněny a opraveny některé stávající herní prvky, přibyl suchý brod při dolním vstupu do Háje směrem k Labyrintu, který rozšiřuje možnosti pohybových aktivit pro návštěvníky všech věkových kategorií. Na řezu kmene jsou vyznačeny letokruhy s výnamnými letopočty z historie Priessnitzových léčebných lázní. Návštěvníci si tak mohou připomenout důležité okamžiky vývoje lázní a zároveň se symbolicky zamyslet nad plynutím času i proměnami zdejší krajiny.

Projekt byl financován z rozpočtu města Jeseník na rok 2026 v rámci dotačního programu Podpora cestovního ruchu a lázeňství 2026.

Jeseník

"JESENÍKY NA DLANI"
VYHLÍDKOVÝ A INTERPRETAČNÍ BOD
PRIESSNITZOVÝCH LÁZNÍ

Projekt „Jeseníky na dlani“, realizovaný v květnu tohoto roku, dal vzniknout novému veřejně přístupnému vyhlídkovému a interpretačnímu místu v areálu Priessnitzových lázní Jeseník. Dalekohled a panoramatická mapa nabízí návštěvníkům seznámení s horizontem od Ramzovského sedla až po Praděd.

Díky umístění v atraktivním místě před hlavní budovou sanatoria bude vyhlídkový bod snadno dostupný lázeňským hostům, turistům i místním obyvatelům, a to bez nutnosti placeného vstupu či speciální infrastruktury.

Nová atrakce přispěje k oživení stávající infrastruktury, zvýšení informovanosti uživatelů a celkovému zkvalitnění veřejného prostoru v lázeňském území.

Vyhlídkový bod zároveň podpoří poznávání okolní krajiny a místních zajímavostí. Návštěvníkům nabídne možnost zastavit se, lépe se zorientovat v okolí a objevit významná místa, která tvoří charakter zdejšího regionu. Přirozeně tak rozšíří nabídku volnočasových aktivit a příjemný pobyt všem, kteří do lázní zavítají.

Dalekohled a mapa se nacházejí v blízkosti oblíbených otočných laviček, tedy v místech, která už nyní slouží k relaxaci, zábavě a odpočinku. Přijďte se rozhlédnout a pokochat krásou jedinečného místního panoramatu!

Jeseník

ODPOČINEK NA CESTÁCH PO OLOMOUCKÉM KRAJI V JESENÍKU

Zejména rodiny s dětmi se mohou těšit na novou podobu venkovního prostoru v dolní části Balneoparku. V rámci projektu „Odpočinek na cestách po Olomouckém kraji v Jeseníku“ zde vznikne nové odpočívadlo pro turisty, cyklisty a návštěvníky lázní. Prostor nabídne dětem nové možnosti vyžití a herní prvky a dospělým odpočinek a příjemné trávení volného času.

Architektonický návrh odpočívadla počítá s využitím a úpravou stávajícího vodního toku v Balneoparku, v zadní části končící v jezírku. Přichází s rozvětvením stávajícího „balneopotůčku“ a úpravou jeho břehů tak, aby si v něm malí návštěvníci areálu mohli bezpečně hrát. Součástí bude také několik mělkých nádrží s vodními herními prvky, které umožní dětem aktivně ovládat vodní tok. Cílem je vytvoření nového atraktivního odpočinkového místa jako alternativy Balneoparku, aby se ve

frekventovaných měsících odklonila návštěvnost k tomuto novému místu, převážně u rodin s dětmi. Počítá se s opravou stávajícího chodníku z přírodního kamene, ten po dokončení povede kolem odpočívadla a bude se napojovat na turistické a cyklistické stezky a stezku Hájem víly Ozdravy. Toto vše bude doplněno relaxační zónou s centrálním novým jezírkem, kolem něhož bude mobiliář vhodný k posezení i poležení a menším altánkem. specialitou návrhu je kuličkodráha umístěná ve

svahu nad jezírkem. bude tvořena nástupní plošinou a systémem dřevěných korýtek a dalších elementů, které umožní hru s kuličkami. na stávajícím jezírku budou také vory s lanem pro převoz.

Projekt „Odpočinek na cestách po Olomouckém kraji“ je realizován za přispění prostředků státního rozpočtu ČR z programu MMR a rozpočtu Olomouckého kraje.

PŘEDSTAVENÍ LÉKAŘSKÉHO OBORU PSYCHOSOMATIKA

Už Hippokrates (460 př. n. l. – 370/377 př. n. l.) říkal: „Zbytečné je léčit oko bez hlavy, hlavu bez těla a tělo bez duše.“ Obor psychosomatická medicína založil americký psychoanalytik Franz Alexander v roce 1939. V časopise Psychosomatic Medicine vydal programové prohlášení oboru. Kvůli politické situaci v Československu byl tento obor do roku 1989 zakázaný. Jeho prvními průkopníky byli MUDr. Jiří Šavlík (chirurg), doc. MUDr. Jaroslav Baštecký (psychiatr), doc. MUDr. Jiří Šimek, CSc. (internista, psychiatr), MUDr. Radkin Honzák (psychiatr) a MUDr. Vladislav Chvála (gynekolog, sexuolog). V roce 1993 vyšla v ČR první monografie Psychosomatická medicína. Až v roce 2013 se podařilo prosadit vznik lékařského oboru Psychosomatika a v roce 2014 založit Společnost psychosomatické medicíny, které má aktuálně 249 členů, z toho 57 % lékařů, 13 % fyzioterapeutů, 27 % psychologů a 3 % ostatních profesí.

Lékaři s různou základní specializací (praktický lékař, rehabilitační lékař, internista, neurolog, psychiatr atd.), kteří vnímají důležitost psychosociálního kontextu onemocnění, se můžou začít vzdělávat v oboru Psychosomatika a po několika letech složit nadstavbovou atestaci, což se už podařilo asi šedesáti lékařům. Subkatedru Psychosomatiky vede na Institutu postgraduálního vzdělávání (IPVZ) pan doc. MUDr. Jiří Beran, CSc. Katedra pořádá různé kurzy a semináře pro lékaře např. Základní psychosomatická péče, Uzavřená sebezkuše- nostní skupina, Poruchy příjmu potravy, Psychoonkologie, Psychoneuroimunologie v klinické praxi atd. Na katedře pracuje i známá psychiatrická a psychotherapeutka MUDr. Alena Večeřová Procházková, která napsala populární naučné knihy Pomoc dětské duši, Jsem holka? Jsem kluk?, Holky to někdy nemaj lehký. Katedra Všeobecného praktického lékařství na IPVZ pořádá kratší kurzy pro praktické lékaře. Jejich absolventi mohou provádět psychoso- matické intervence. Studenti medicíny na Lékařské fakultě Masarykovy univerzity v Brně mají v rámci výuky cvičení z Lékařské psychologie a psychosomatiky, ve kterých se kromě jiného učí sbírat anamnestické údaje u pacientů s psychosomatickým onemocněním. Díky doc. MUDr. Davidovi Skorunkovi, Ph.D. se studenti medicíny na Lékařské fakultě Univerzity Karlovy v Hradci Králové mohou na přednáškách a seminářích dozvědět ještě více např. o bio-psycho-sociálním modelu, pokročilejších formách vedení rozhovoru, časové ose nebo příkladech z praxe. Fyzioterapeuti s psycho- somatickým přístupem mohou absolvovat roční kurz certifikovaný Ministerstvem zdravotnictví ČR s názvem Psychosomatický přístup ve fyzioterapii, který pořádá Centrum komplexní péče Rozeta v Praze.

V čem se liší psychosomatický lékař od jiného lékaře? Psychosomatik používá bio-psycho- sociální-(spirituální) model. Má zájem o člověka a jeho životní příběh. Zohledňuje subjektivní složku stonání. Bere v potaz co nejširší souvislosti nemoci. Věnuje pacientovi nadstandardní čas. Péče je individuální. Mezi lékařem a pacientem je partnerský vztah. Spolu

hledají individuální význam příznaku, jaké má pacient zdroje, silné stránky, a sociální oporu apod. k jedinečnému řešení jeho situace. Než se pacient dostane k psychosomatické péči, musí často překonat řadu bariér. Při vyšetření by měl být ochoten jít do hloubky a odhalit svoje nitro, což často provází velké emoce. Měl by mít aktivní přístup, zájem pochopit více svou nemoc a dělat změny v životě. Jaké nemoci se léčí tímto přístupem? Chronická onemocnění, recidivující potíže, medicínsky nevysvětlitelné příznaky, nemoci s nezvyklým průběhem, potíže u nichž nefunguje obvyklá léčba, když mají somatická vyšetření negativní výsledek, potíže snižují kvalitu života pacienta, když se na jejich vzniku a udržování výrazně podílejí psychosociální faktory. Každý třetí dospělý člověk onemocní během svého života psychosomatickým onemocněním. Třicet procent pacientů u praktických lékařů, internistů, gynekologů aj. má psychosomatické potíže. Jejich příčinou je rychlý a silný civilizační tlak, zvnitřnění diktátu výkonnosti. Pokud je člověk vystaven chronickému stresu, nemá vyvinuté dostatečné copingové strategie (mechanismy k překonávání náročných životních situací), nevládně změnit situaci nebo svůj postoj k situaci, spustí se psychosomatické potíže. Nástroji, které používá obor Psychosomatika, jsou široká podrobná anamnéza, empatický rozhovor, časová osa, inventář položek životních událostí, mezioborová spolupráce, farmako- terapie, fototerapie, psychoterapie, bodyterapie, pohybová terapie, relaxační techniky, artete- rapie, dramaterapie, muzikoterapie, ergoterapie, fyzioterapie, kanisterapie, balneologie, výživa a spirituální péče. Velmi rozvinutá je psychosomatická medicína v Německu, kde je 253 psychosomatických klinik, ve kterých se léčí 100 000 pacientů za rok. V psychosomatických rehabilitačních klinikách se léčí 250 000 pacientů za rok. Pacienti nerotují ve zdravotnickém systému a představují menší finanční náklady pro zdravotní pojišťovny. Jedno euro investované do psychosomatické léčby přinese snížení léčebných výdajů o 2,49 eura. Na lékařských fakultách mají studenti povinný

předmět psychosomatika a psychoterapie. Stejně zátěžové faktory mohou vést u různých lidí k různým onemocněním. Každá rodina má svůj způsob stonání. Maladaptivní bludný kruh nemoci se popisuje jako predisponující faktory (vnitřní dispozice) – vyvolávající faktory (spouštěcí sociální situace) – udržující faktory (intrapsychické konflikty). Při léčbě je důležité pomalými kroky přebudovat životní návyky, zvyklosti, vzorce chování. Naučit se žít podle svých možností a pečovat o vztahy. Kde jde najít zaručené informace o psycho- somatice?

Ve 23. dílu podcastu Život za zdi:

V různých podcastech s MUDr. Radkinem Honzákem např.

V různých podcastech s doc. MUDr. PhDr. Janem Poněšickým, PhD.

V minisérii Hovory ve třech s MUDr. Vladislavem Chválou a PhDr. Ludmilou Chválovou Trapkovou

1. díl

3. díl

V 7. díle speciálu Hovory o duši:

V podcastu Jedno tělo

2. díl

4. díl

Jak se vyhnout podvodníkům? Zjistit si, jestli člověk, který nabízí psychosomatické služby je lékař se správným vzděláním a pracuje ve zdravotnickém zařízení. Seznam atestovaných lékařů je možné najít na **webových stránkách Psychosomatické společnosti**: <https://www.psychosomatika-cls.cz/seznam-odatestovanych/>

Nejvíce z atestovaných lékařů jsou praktici, psychiatři, pediatri, rehabilitační lékaři, interni- sté a gynekologové. Ostatní odbornosti jsou zastoupeny méně. Informace o lékařích je možné hledat také v seznamu lékařů na webových stránkách České lékařské komory: <https://www.lkcr.cz/seznam-lekaru> Do kolonky specializace zadejte *psychosomatika*.

Můžete se také obrátit na Vaši zdravotní pojišťovnu s dotazem, který lékař ve Vašem městě/okrese/kraji má nasmulovaný kód psychosomatická intervence?

Jak najít psychosomatické pracoviště? Opět je možné využít **webové stránky Psychosomatické společnosti**: <https://www.psychosomatika-cls.cz/pro-verejnost/sit-pracovist/>, kde jsou uvedena následující zařízení: Centrum komplexní péče Roseta (Praha 2), Psychosomatická klinika (Praha 6), DP Neuro (Praha 6), UNICARE MUDr. Ondřej Masner (Praha 6), Psychoso- matické centrum (Praha 10), Centrum komplexní péče Dobřichovice (Dobřichovice), Středisko komplexní terapie psychosomatických poruch v Liberci (Liberec), MUDr. Aleš Fürst NZZ (Jablonec nad Nisou), MUDr. Barbora Kodetová s.r.o. (Jihlava), MUDr. Soňa Juricová Reha Care s.r.o., Rehabilitační a psychosomatická medicína (Zlín), MUDr. Barbora Branna, Psychoso- matická ambulance (Ostrava).

Další pracoviště jsou např. Ambulance psycho- somatické medicíny v Centru zdraví a pre-vence ve Fakultní nemocnici Olomouc, ESET- Psychoterapeutická a psychosomatická klinika, s.r.o. (Praha 10), Tulsia Clinic (Praha 5).

Pro které pacientky není vhodná psychosoma- tická léčba? U pacientů, kteří jsou zaměřeni pouze na somatickou stránku nemoci, odmítají uvažovat o psychosociálních souvislostech, nejsou motivováni pro tuto péči, nestojí o sebe- poznání a porozumění problému, nechťejí měnit životní návyky a postoje, posilovat svoje kompetence.

Jak říkal loni v září zemřelý nestor české psychosomatické medicíny doc. MUDr. Jiří Šimek, CSc.: „Člověk by se měl naučit žít tak, aby mu nebylo blbě.“ Ať se to povede čtenářům Lázeňských pramenů.

MUDr. Tereza Krystynová

LESNÍ MYSL A NÁVRAT K PŘÍRODĚ PODLE PRIESSNITZE

Vincenz Priessnitz dobře věděl, že nejmocnější lékárna se nenachází v lahvičkách na policích, ale všude kolem nás – obzvláště na svazích Studničního vrchu. Čerstvý horský vzduch, pramenitá voda a hluboké jesenické lesy byly pilíři jeho léčby už před dvěma staletími. Letos na tuto tradici navazujeme novou procedurou, která propojuje Priessnitzův odkaz s moderními poznatky o lidské psychice. V lázeňském programu ji sice najdete pod názvem „Řízená terénní chůze – relaxační cvičení“, ale my ji pracovně říkáme Lesní mysl.

Proč jít do lesa s průvodcem? Procházka v lese dělá dobře každému. Proč tedy z obyčejné chůze dělat lázeňskou proceduru? Odpověď se skrývá v tempu a pozornosti. V dnešní zrychlené době si s sebou do příro- dy často bereme i své starosti, rychlé tempo a neustálé přemýšlení o tom, co musíme udělat. Naše nová procedura vás naučí pravému opaku. Pod vedením klimatoterapeuta se vydáte do jesenických hvozdů ne proto, abyste sbírali kilometry, ale abyste vnímali přítomný okamžik. Společně zpomalíme.

Co vás během procedury čeká? **Zpomalení a rytmus:** Přizpůsobíme krok dechu a tepu srdce. Chůze v horském terénu tak přestane být námahou a stane se přirozeným zdrojem energie. **Aktivace smyslů:** Naučíme se les znovu vnímat – sluchem, zrakem, hmatem i čichem. Vůně jehličí a ticho léčí unavenou nervovou soustavu spolehlivěji než moderní sedativa. **Zastavení na čerpání sil:** Na vybraných mís-

tech jesenické přírody se zastavíme na krátká mentální cvičení, která pomáhají odbourávat stres, urovnat si myšlenky a posílit vnitřní odolnost.

Klimatoterapie pro 21. století Když Vincenz Priessnitz posílal své pacienty do lesů, věděl, že čistý vzduch a pohyb dělají s tělem zázraky. Dnešní věda mu dává stopro- centně za pravdu – pobyt v lesním prostředí prokazatelně snižuje hladinu stresového hor- monu kortizolu, stabilizuje krevní tlak a posi- luje imunitu díky takzvaným fytoncidům (látkám, které stromy vylučují do ovzduší). Naše nová procedura je zkrátka klimatoterapií v té nejčistší a nejmodernější podobě. Pomůže vám odložit každodenní shon, nadýchat se je- senického vzduchu a odnést si domů klid v du- ši, který v hlučném městě tak těžko hledáme. Přijďte vyzkoušet naši „Řízenou terénní chůzi“ a objevte sílu Lesní mysli na vlastní kůži.

Kolektivklimatoterapie

KINEMATOGRAF BRATŘÍ ČADÍKŮ ZNOVU ROZZÁŘÍ LETNÍ VEČERY V PRIESSNITZOVÝCH LÁZNÍCH

Letní večery v Priessnitzových léčebných lázních mají své jedinečné kouzlo. K procházkám, koncertům a odpočinku letos opět přibude i oblíbené promítání pod širým nebem. Ve dnech 23.–26. července 2026 zavítá do Jeseníků Kinematograf bratří Čadíků, který promění hřiště za lázeňským sanatoriem Priessnitz v příjemné letní kino a současně místo pomoci potřebným.

Putovní Kinematograf bratří Čadíků už více než dvacet let spojuje kvalitní (nejen) českou kinematografii s dobročinnou myšlenkou. Vstup na všechna promítání je dobrovolný, filmy pro Vás uhradí naše lázně a vybrané příspěvky putují prostřednictvím Konta Bariéry Charty 77 na podporu lidí se zdravotním postižením. Návštěvníci tak mohou strávit příjemný večer a zároveň podpořit dobrou věc.

Atmosféra letního kina v lázeňském prostředí nabízí zážitek, který se od klasických biografií výrazně liší. Organizátoři z Priessnitzových léčebných lázních připraví pro návštěvníky lavičky k pohodlnému sezení, takže si film

mohou vychutnat v komfortním zázemí pod otevřenou oblohou.

Kdo však dává přednost vlastní dece nebo skládací židliče, může si je samozřejmě přinést s sebou.

Doporučuje se také teplejší oblečení – horské letní večery bývají v Jeseníkách příjemně svěží.

Program letošního Filmového léta nabídne čtyři atraktivní tituly pro různé generace diváků. Ve čtvrtek 23. července přehlídku zahájí česká komedie **Moře na dvoře**, páteční večer bude patřit rodinnému dobrodružství **Bláznivý Marsupilami**.

V sobotu se návštěvníci mohou těšit na komedii **Kouzlo derby** a celou akci uzavře v neděli romantická komedie **Boží úlet**.

Všechna promítání začínají ve 21 hodin. Filmové léto s Kinematografem bratří Čadíků se za poslední roky stalo příjemnou tradicí, která spojuje lázeňské hosty, obyvatele Jeseníku i návštěvníky z okolí. Nabízí možnost setkávání, sdílených zážitků a odpočinku v krásném prostředí Priessnitzových lázní.

Stačí přijít, pohodlně se usadit, vychutnat si letní atmosféru a nechat se unést příběhy promítanými pod hvězdnou oblohou.

VR

LÁZNĚ S AKTIVNÍM POHYBEM: PŮJČTE SI KOLO NEBO HOLE

Pobyt v našich lázních nemusí být jen o odpočinku a léčebných procedurách. Okolní příroda Rychlebských hor, Hrubého Jeseníku a Žulovské pahorkatiny vybízí k pohybu a návštěvám zajímavých míst. Díky naší půjčovně sportovních potřeb můžete vyrazit na výlet i bez vlastního vybavení. Stačí si vybrat, zda dáte přednost cyklistice, koloběžce, zdravé chůzi s holemi nebo jinému sportovnímu zážitku.

Okolí lázní nabízí množství cyklotras pro rekreační jezdce i zkušenější cyklisty. V naší půjčovně (při adventure golfu) jsou k dispozici **horská kola** pro dospělé i děti, takže na výlet může vyrazit celá rodina. Zapůjčení horského kola vyjde dospělého na 280 Kč za půlden nebo 400 Kč za celý den, dětská kola jsou k dispozici již od 140 Kč za půldenní výpůjčku. Pokud si chcete užít delší trasu bez zbytečné námahy, můžete sáhnout po **elektrokole**. **Městská elektrokola** jsou k zapůjčení od 330 Kč na dvě hodiny, **horská elektrokola** od 500 Kč. Kdo hledá netradiční zážitek, může vyzkoušet také **koloběžky**, jejichž zapůjčení stojí 200 Kč za půlden nebo 350 Kč na celý den. Půjčovna sportovních potřeb při adventure golfu nabízí také vybavení na **badminton**, **volejbal**, **nohejbal** nebo **venkovní společenské hry**.

V lázeňském infocentru máte možnost zapůjčení **holí pro Gräfenberg Walking**. Tato forma chůze pomáhá zapojit celé tělo, odlehčuje kloubům a je vhodná prakticky pro všechny věkové kategorie. Navíc dokonale zapadá do lázeňské filozofie aktivního pohybu a pobytu na čerstvém horském vzduchu. Klienti Priessnitzových léčebných lázní si

mohou hole zapůjčit za 90 Kč na den. Ať už se rozhodnete pro sportovní odpoledne s rodinou, cyklovýlet nebo procházku s holemi, vše potřebné budete mít na dosah. Aktivní pohyb v krásném přírodním prostředí je ideálním doplňkem lázeňského pobytu.

KG

KOLOBĚŽKY V LÁZNÍCH PRIESSNITZ OPEN 2026

Léto, pohyb, zábava a skvělá atmosféra – přesně to vás čeká na tradičním lázeňském koloběžkování Priessnitz Open 2026, na které vás srdečně zveme v sobotu 25. července.

Oblíbené závody navazují na úspěšný Evropský pohár v koloběhu, který se v našich lázních konal v roce 2016, a za léta své existence se staly nedílnou součástí letního programu. Každoročně přivítají malé i velké sportovní nadšence, celé rodiny i všechny, kteří si chtějí užít příjemný den plný pohybu. Závodit se bude na lázeňské Ripperově promenádě, kde si může jízdu vyzkoušet opravdu každý – bez ohledu na věk nebo zkušenosti. Připraveny jsou kategorie od nejmenších dětí až po dospělé a seniory, kteří každoročně dokazují, že sportovní nadšení rozhodně nemá věkovou hranici. Nejmenší závodníci do 4 let mohou vyrazit na odrážedlech nebo na svých malých koloběžkách. Na první tři závodníky v každé kategorii čekají medaile, diplomy a drobné ceny. Ani naši nejmenší benjamínci nepřijdou zkrátka – v cíli na ně bude čekat zasloužená sladká odměna.

Nemáte vlastní koloběžku? Nevadí! Potřebné vybavení vám rádi zapůjčíme přímo na místě. Přijďte si zaspotovat, povzbudit závodníky nebo jen strávit příjemný letní den v krásném prostředí lázní. Těšíme se na všechny, kteří mají chuť rozhybat tělo a přispět k dobré náladě. Jak říkají koloběžkáři: „Ať vám to dupe!“

KG

BĚŽTE DO HÁJE!

COPAK JE TO ZA VÝHLEDNU

„Vidím město veliké, jehož sláva hvězd se dotýká!“
„Bud’ zticha, Libuše! Vidiš houby. Les, pár chalup a dřevěná palisáda tamhle na skále nad vodou. Je to pěkná díra, ta Praha.“

Tak nějak by mohla probíhat známá scéna ze Starých pověstí českých, pokud bychom do předpřemyslovských časů dodali nějaký ten obecný lid s pragmatickou mentalitou 21. století. Následný pokus kněžny o vysvětlení, jak to vlastně myslela s tím, co viděla, by byl zřejmě zajímavý, ale neúspěšný.

Pro nás je slavná kněžna a věstkyně dobrým příkladem při vysvětlování, že existuje i jiný druh vidění, než že vidíme to, co je fyzicky před námi. Český jazyk to dříve rozlišoval slovy zrak a zření. A také souvisejícím slovem zážrak, které naznačuje, že cosi se může dít ještě za obyčejným zrakem.

Možná bychom mohli sáhnout pro příklad i do modernějších časů a podívat se na slovo vizionář. Jde o někoho, kdo má vizi, kdo je schopen vidět a někdy (ne vždy) také uskutečnit něco, o čem ostatní vůbec netuší (nebo nevěří), že by se mohlo stát realitou. Jako nejznámější vizionář je v naší době označován Steve Jobs, který stál u zrodu moderních počítačů, nebo v dřívější době spisovatel Jules Verne, či podnikatel Jan Antonín Baťa.

V Háji víly Ozdravy stojí Výhledna, při jejíž návštěvě se mnohý návštěvník začíná popadat za břicho, nebo propadat vážnému pohoršení, protože – světedivse – z ní není nic vidět!

Ovšem bytosti, které se zbudováním Háje pomáhaly a které mají tento prostor na starost, dělají málokdy něco jen tak. Třeba je to od nich

TIP NA VÝLET LČR

Rabštejn - procházka krásnou přírodou do historie

Rabštejn je nejen zřícenina hradu, který se od 13. století tyčí uprostřed lesů nad údolím říčky Oskavy a ve své době byl nejvýše postaveným hradem na Moravě. Je to také jméno, které nese Evropský významná lokalita – Přírodní rezervace Rabštejn a které v překladu znamená „Havraní kámen“

Klenotem tohoto koutu Hanušovické vrchoviny jsou krásné bukové lesy, lesy na suťoviiscích a vegetace na skalních výchozech. Evropský význam má lokalita také proto, že se tu vyskytuje vzácný druh mechu: šikoušek zelený (Buxbaumia viridis), který roste na zetlelém dřevě a ztrouchnivělých pařezech. Pro ty, kteří mají raději lépe viditelné přírodní objekty, bude zážitkem setkání s památným stromem ČR – Rabštejnským bukem, který roste už přibližně 200 let nedaleko Horské chaty Rabštejn. Je vysoký 37 m a obvod kmene má přes 4 m. Pěšky je krásná procházka k Rabštejnu ze sedla Skřítek po peších značených trasách KČT – zelené a modré, cyklisté se od července 2026 mohou projet po novém povrchu lesní cesty Kanonská, kterou opravily Lesy ČR. Vede tudy také cyklostezka KČT číslo 6261.

Hana Komárková

pouhopouhý kanadský žertík, ale co když jde o něco úplně jiného, než je dnes běžné?

Koneckonců, stanoviště v Háji jsou určena pro rozvíjení a trénování rozličných vlastností, dovedností a schopností, tak proč by mezi ně nemohlo patřit i toto umění? Tedy schopnost vidět, co ještě není tady, co zatím není, ale jednou bude? Co neexistuje, ale existovat by mohlo?

Vizionářů není mnoho, o jejich výchovu a vzdělávání se příliš nedbá, ba naopak. Leckteré děcko bývá při svém rozletu usazeno podobně jako v úvodu našeho článku stará dobrá kněžna Libuše.

Zkusme děti v tomto ohledu povzbudit. A třeba s nimi i zajít na Výhlednu, třeba nás čeká překvapení, co tam je a není k vidění.

Třeba Vás překvapí, co vše je k vidění uprostřed háje lesních bytostí

JG

PŘEDSTAVUJEME
NAŠE ZAMĚSTNANCE

Příběh,
který začal už v dětství

Moje působnost v PLL, a.s. se datuje od roku 1974, zdá se, že jde o překlep data, ale je to tak. V budově, kde nyní působím, na ředitelství lázní Adelheid jsem chodila do jeslí a poté do malotřídky. V přízemí budovy byla škola, v 1.patře jesle a pod střechou školní družina. Na obědy jsme chodili do dnešního hotelu Jan Ripper, kde sídlilo tehdy také ředitelství lázní, dnes je jedním z hotelů pro naše klienty. Nad kamennou zdí parkoviště u budovy Adelheid byly zahrádky, kam jsme jako školáci chodili na pěstitelskou výuku, o zahradu se starala naše „teta“, takto jsme ji všichni říkali. Budova sloužila pro děti zaměstnanců, pamatuji se, že zde byla vlastní komunita. Zaměstnanci se přátelili, scházeli a podnikali společně různé akce, velká část bydlela a dodnes někteří bydlí v paneláku pod lázněmi, které lázním také patří. Byly to krásné časy.

Po studiích a mateřské dovolené jsem se do lázní opět vrátila, tentokrát za práci. Moje první působnost byla na recepci hlavního hotelu Priessnitz, poté v PUK, následně na obchodě a v poslední řadě na ředitelství lázní jako asistentka ředitele společnosti pana Ing. Romana Provazníka a jednoho z majitelů našich krásných lázní pana ing. Michala Gaubeho. Zdaleka už neplatí, že asistentky vaří jen kafe, to by mě určitě nebavilo. Svou práci mám ráda, protože je pestrá, setkávám se se zajímavými lidmi, nebo projekty, rozhodně to není statická činnost a občas mě i něco docela překvapí, jsou to pro mě výzvy. Mám ráda lidi a komunikaci s nimi, jedna z mnoha mých činností je řešení připomínek klientů společně s obchodní ředitelkou Kateřinou Tomáškovou. Starám se o chod sekretariátu vedení lázní, vstupy z vnějšku, ale obrací se na mě i zaměstnanci. Navštěvuji kulturní nebo volnočasové aktivity, které naše lázně nabízí. Troufám si říct, že mám přehled o celých lázních, jednak za mou dlouholetou působnost a také tím, že jsem si několik profesí v lázních „osahala“.

Priessnitzovy léčebné lázně jsou pro mě srdcovou záležitostí s celoživotní působností. Získala jsem si lásku k horám, sportu, pohybu, cestování a především ke zdravému životnímu stylu, který zakladatel lázní pan Vincenz Priessnitz praktikoval na svých klientech. Je důkazem toho, že zdravý vzduch, zdravé vztahy, střídavá strava, fyzická práce, ale také optimismus jsou základními kameny pevného zdraví.

Závěrem bych ráda našim klientům i mým kolegům popřála, dlouhá léta v plném zdraví, životní radosti a neutuchající optimismus.

Gabriela Pechoušková
asistentka ředitele společnosti
manažerka pro oblast kontroly a vnitřního auditu

PRIESSNITZOVY LÁZNĚ TĚLA I DUŠE,
NYNÍ S OVĚŘENÍM TERMÍNU A REZERVACÍ ON-LINE

Na naší domovské stránce www.priessnitz.cz jsme pro Vás spustili nový rezervační systém. Výběr a rezervace termínů bude nyní jednodušší.

Dostupnost 24/7 rezervujte si termín klidně večer nebo o víkendu	Rychlé a přehledné okamžitě vidíte volné termíny a nabídku pobytů	Okamžitá platba kartou rezervaci si můžete ihned zaplatit online	Snadná změna rezervace termín si můžete kdykoliv upravit	Úspora času žádné čekání na potvrzení objednáte, zaplatíte a můžete jet !
--	---	--	--	--

Mezi nabízené léčebné pobyty patří: Úleva od bolesti zad a kloubů, Diagnosticko - rehabilitační pobyt, Léčebně preventivní pobyt, Duševní rehabilitace, Lázeňský pobyt nejen pro seniory, Rehabilitace pánevního dna
Pokud byste si rádi dopřáli wellness dovolenou, vyberte si z našich wellness pobytů: Lázně na vlně léta, Péče o mysl, Romantická dovolená ve dvou, Horská harmonie, Rodinný pobyt, Wellness na přání, Priessnitz unikát, Moře zdraví
Těšíme se na Vaši návštěvu.

POZVÁNKA NA LÁZEŇSKÉ AKCE

25.7. od 8:30 LÁZEŇSKÉ KOLOBĚŽKOVÁNÍ v různých věkových kategoriích na Ripperově promenádě	14.8. od 19:00 TANEČNÍ PÁRTY POD HVĚZDAMI opět u Českého pramene Tanec, lampiony, pivo, limo a VY	23.9.2026 od 19:00 BÁRA POLÁKOVÁ A ŠTĚPÁN URBAN Kongresový sál
 28. 9. - 4.10. 2026 TÝDEN VP nabíý program se spoustou témat PODZIMNÍ TRHY 1.10 před sanatoriem Priessnitz	 30. 9. 2026 DEN ZDRAVÍ v rámci týdne VP 19. KONFERENCE VP 2. - 4. 10. s podporou Olomouckého kraje	 9.10.2026 od 19:00 FICHTL retrokomedie s Pavlem Liškou a Michalem Isteníkem Kongresový sál
 29.10.2026 od 19:00 BESEDA S MANŽELI POLÁŠKOVÝMI Zimní zahrada	 12.11.2026 od 19:00 QUEEN TRIBUTE a Magické smyčce Kongresový sál	 27. 11. od 19:00 VÁNOČNÍ KONCERT František Kinský a Matyáš Novák Kongresový sál & VÁNOČNÍ TRHY Od 10:00 před sanatoriem Priessnitz
 VSTUPENKY NA eshop.priessnitz.cz	 VSTUPENKY NA eshop.priessnitz.cz	 VSTUPENKY NA eshop.priessnitz.cz

HLÁSÍ SE JIŽ ŠESTÝ ROČNÍK FESTIVALU JESNĚNÍ!

Užijte si konec léta v Jeseníku na festivalu Jesnění! Od 3. do 6. září 2026 se Jeseník promění v pulzující centrum kultury. Čeká vás bohatý program plný koncertů, výstav, literatury, divadelních představení, workshopů, performance a mnoho dalšího.

Návštěvníci se mohou těšit na vystoupení etablovaných umělců i objevovat talenty z regionu. Program se odehraje v různých koutech Jeseníku, ať již jde o areál Woxx, vodní tvrz, čajovnu, park či Divadlo Petra Bezruče. Objevte s festivalem prostory, kam se návštěvník běžně nepodívá. Sobotní sousedská slavnost v areálu bývalé textilní továrny slibuje zábavu pro celou rodinu. Součástí bude občerstvení od místních prodejců, dřevěné loutkové divadlo na motivy pohádek z knížky Fimfárum, akrobatické představení nového cirkusu a v neposlední řadě třeba také luxferobotanická dílna i hlavní koncertní večera.

Zvlášť zveme hosty Priessnitzových lázní! V neděli 6. září se zde od 12.00 odehraje poslední vystoupení letošního ročníku festivalu, koncert dua Toša. Hudebnici Klára Pudláková a Michal Wróblewski společně zkoumají možnosti spojení saxofonu a kontrabasu a experimentují s odkazy různých hudebních tradic a jejich kombinacemi. Více o festivalu naleznete na www.jesnenik.cz a na sociálních sítích. **Pojďte se s námi za(je)snít!**

PŘESMYČKY – LÁZNĚ V ČR

Vyluštěte přesmyčky a zjistěte názvy lázeňských měst a obcí v ČR. „CH“ je vždy jedno písmeno, tedy nikoli dva rozdělitelné znaky.

VUDLOB _____
SÍJNEKE _____
HULČACIEOV _____
MILKOEVCIK _____
DELENIC _____

CHLUBOECVI _____
ONDÍNOH _____
SAJNĚK ZÁLNĚ _____
BARDYDOPĚ _____
CHÁJOMYV _____

LITSICENA _____
LEVIKYCHOV _____
ŠUŇOTE _____
BŇOŘET _____
BYENĚCH _____

PETILCE DAN ČUVEBO _____
EPILCET V CHECHÁČ _____
KÉLEV LINOSY _____
ŽVÁR _____
KLAKSA _____

RAKVOLA SUDTANÁK _____
KRAVOLY RAYV _____
LÁKTRĚŠCE AND HOŘÍ _____
SOKLECET U ZALNÍ _____
TRSOŽÁKOS VÁNO SVE _____

DOPLŇOVAČKY - SLOVENSKÉ A EVROPSKÉ LÁZNĚ

Doplňte chybějící písmena v názvech lázeňských měst.

L _ Ú _ _ Y
D _ D _ N C _
S _ _ D Á _ Y
B _ R D _ J _ V
B _ U S _ O

B _ J _ I _ E
S L _ _ Č
P _ E Š _ _ N Y
K _ R Y _ N _ C A
L _ B _ C H _ A

B _ D _ I _ C H L
B _ D _ G _ S T _ N
L _ A _ A _ D _ R _ T H _ Y A
Z _ L L _ A M _ S _ E
K _ P _ U N

R _ _ E _ _ É _ _ T _ P _ _ _ E

T _ _ N _ _ A _ _ K _ _ T _ _ _ _ I _ _
T _ R _ I _ _ S K _ _ T _ _ _ _ C E
N _ V _ _ S M _ K _ _ E _ _
V _ _ N _ _ R _ Ž _ A C H _

PŘESMYČKY
NAŠE LÁZNĚ

Vyluštěte přesmyčky a zjistěte pojmy z našich lázní. Rozdělení slov neurčuje forma zápisu přesmyčky.

PRO ČISTÉ LÁZNĚ BYL VIZE, NĚ
SEN

OBLÉČ VODA

BAROK PLANE

DÁMA PRO NE

HÁDANKY
NAŠE LÁZNĚ

Nad Jeseníkem stojím, hosty vítám rád,
historii léčby vodou pomáhám je znát.
Jméno slavného léčitele nesu,
mám blízko k vodě i svěžímu lesu.

Jsem z kamene či dřeva, vodu ukrývám,
žiznivým návštěvníkům ochotně ji dám,
když u mne zastaví host či pocestný,
ač jsem bohat, chud či neznámý.

Po kopcích se vine, studená a čistá,
léčí tělo, osvěží, je to věc jistá.
Vincenc ji rád užíval po každý den.
Povězte, copak je to jen?

Nestojím na nohou, přesto chůze mne provází,
po lesních pěšinách, v dobrém i v nesnázích,
při ranní procházce i v jiných časech,
ohýbám se k pramenům jako žena v pase.

Koláž z lázeňského pobytu od Šimona Skaška, věnovaná kolektivu klimatoterapie a „Mušketýrovi“, kteří pro lázeňské klienty připravili mj. představení historických vojenských oděvů a zbraní.

FEJETON

Obraz světa v autobuse do lázní

Každý, kdo pomýšlí na řešení obřích světových i velkých celospolečenských problémů, by se měl vypravit do jeseníckých lázní a zažít výjezd linkovým busem z vlakového nádraží. Je potřeba to udělat v nejexponovanějších časech, kdy autobus z města přijíždí k vlakovému nádraží již plný.

Bavíme se zejména o situaci, kdy autobus sice vypadá zaplněný, ale zároveň jsou v něm ještě volná místa ke stání. Úplně vzadu a ve střední části, zatímco v přední části u řidiče se cestující „štosují“. A zvenku chtějí dovnitř ještě další, nově nastupující zájemci.

Vybřednout z tohoto prostorového maléru je zdánlivě jednoduché. Stačí, aby se cestující posunuli z přední do střední a ze střední do zadní části, každý jen o pár krůčků. Trocha ochoty a disciplinovanosti - jenže ouha. Takto jednoduše se vše odvíjí směrem k řešení jen velmi zřídka.

Zpočátku jsem se tomu divil, později jsem začal pozorovat jednotlivé aktéry, jejich rozpoložení a reakce. Moje původní domněnka, že je řešení jednoduché, vzala rychle za své. Vycházel jsem z mylného předpokladu, že všichni (nebo valná většina) cestujících vnímají, přemýšlejí a jsou schopni jednat stejně. A že se věc nedaří je jen jakási souhra náhod a nedorozumění.

Ve skutečnosti jsou však mezi nimi

obrovské rozdíly a dají se rozdělit do několika skupin, jejichž postoj k danému problému je diametrálně odlišný.

Omyl číslo jedna je, že všichni přítomní vnímají (aspoň v hrubých obrysech) a ví, co se kolem nich děje. Není to tak. Je zde vždy určitá část cestujících (a také společnosti), která nemá žádnou, nebo jen velmi mlhavou představu, co se v okolí odehrává. Pro tyto pasažéry je skutečnost, že sedí ve správné lince, která je doveze do správné destinace a další udělátka do velkých dálek a virtuálních světů.)

Další část osazenstva autobusu je schopna porozumět dění okolo sebe, ale je zásadní chybou předpokládat, že jsou také schopni či ochotni se podílet na řešení, i kdyby šlo o tu nejjednodušší záležitost. Mezi těmito pasažéry nalezneme široké spektrum případů. Jsou zde lidé, kteří považují jakýkoliv požadavek na omezení osobního komfortu za urážku – a posunutí o dva metry směrem dozadu takovým omezením je!

Jsou zde kritici širších poměrů, kteří okamžitě upozorní, že oni tuto situaci

nezavinili a že by to měla řešit ta či ona instituce (město, lázně, kraj, Arriva, vláda, premiér, prezident, ten či onen ministr atd.). „To je starost řidiče, ne moje!“ zaznívá od dalších. (Ale když šofér začne provolávat žádosti o posunutí, dotyční předstírají, že neslyší.)

Ne úplně malá je i podmnožina těch, kteří prožívají škodolibou radost, že někdo druhý má problém. Bohužel, je to tak, jsou mezi námi osoby, které pohání zvláštní uspokojení z toho, když se leckomu daří hůře než jim, i kdyby je to jen někdo, kdo se snaží nastoupit do stejného busu. Když se vůz rozjede, aniž by pobral všechny, při pohledu na nešťastníky venku těmito jedincům planou oči nevyřčeným: „ha, já jedu a vy ne!“

Samostatnou kapitolou jsou řidiči. Někteří dění vzadu ignorují a řeší situaci zavřením nástupních dveří. Kdo se nevešel, má smůlu (někdy je to jediné možné řešení). Často také přicházejí s apelem na cestující, s žádostí o posunutí, formulovanou tu rozvážně, tu vtipně, často také cholericky.

Nejraději vzpomínám na šoféra, který po

chvilce čekání klidně hlásí směrem dozadu: „Uvnitř je 110 míst a 99 pasažérů, venku čeká ještě 8 lidí. Všichni se musí vejít. Dokud se neposunete tak, aby bylo možné ještě nastoupit, nepojedu.“

Kategorie lhostejných, škodolibých a zdánlivě neschopných se tímto hlášením zázračně proměňuje a stává se zajedno s dosavadní minoritou těch, kteří pocitovali sounáležitost a snažili se situaci řešit. Dokonce i někteří ziráči do displejů zvedají zrak, mžourají do nevlídné nevirtuální reality a nespokojeně mručí, jako by se pomalu probouzeli.

Během několika málo vteřin se osazenstvo dořtosuje směrem dozadu, rovnoměrně v optimální hustotě po celé délce prostoru. Osm lidí nastupuje, šofér prodává jízdenky, zavírá dveře, zařazuje a šlápne na plyn. Uvnitř je trochu těsno, ale všichni jedou.

Tak to jezdívá v lázeňském autobuse, v sezóně, v sobotu odpoledne při velkých akcích. A podobně i v mnoha jiných oblastech světa, ve kterém žijeme.

26. ROČNÍK PODHORSKÉ JÍZDY VETERÁNŮ

pod záštitou Ing. Josefa Bělci, MBA, hejtmána Moravskoslezského kraje
a Ladislava Oklešťka, hejtmána Olomouckého kraje

www.trofeonike.cz

★ ZPOMAZ ★

Trofeo níké

A ROZHLEDNĚ

SOBOTA 12.9.

12.00 - 14.00

Zastávka v Priessnitzových lázních v Jeseníku

Pohodová lázeňská atmosféra v Jeseníku | Přehlídka historických vozidel a kostýmů, Adrenalinový pozdrav – oficiální pocta účastníkům ze vzduchu v podání armádní letky nadzvukových stíhaček Gripen u příležitosti 100. výročí leteckého závodu Bukurešť–Paříž, Oslava 100. výročí legendárního závodního okruhu Okolo Pradědu 13.30 koncert Dechového orchestru mladých ZUŠ Jeseník

LÉČEBNÉ LÁZNĚ JESENÍK

KOLONÁDA RUN - ANEB
LÁZEŇSKÝ PŮLMARATON

SOUTĚŽ V POJÍDÁNÍ KNEDLÍKU
& TÉMATICKÝ FOTOKOUTEK

19. ZÁŘÍ 2026 | OD 12:00 | U HUDEBNÍHO ALTÁNKU

LÁZEŇSKÉ VINOBRANÍ

JIŽ 7. ROČNÍK OBLÍBENÉ GASTRONOMICKÉ AKCE

NEJLEPŠÍ VÍNA & BURČÁKY
PŘÍMO OD VINAŘŮ

ŽIVÁ
CIMBÁLOVÁ MUZIKA

JARMARK & DOPROVODNÉ
GASTRO OBČERSTVENÍ

sršeň

tour

— barbora poláková

— štěpán urban

LÉČEBNÉ LÁZNĚ JESENÍK

PRIESSNITZOVY LÉČEBNÉ LÁZNĚ JESENÍK

23. ZÁŘÍ 2026 V 19:00 HODIN

KONGRESOVÝ SÁL PLL

VSTUPENKY: 1.KATEGORIE 790 2.KATEGORIE 690
3.KATEGORIE 390

PŘEDPRODEJ NA WWW.ESHOPPRIESSNITZ.CZ

9. října 2026

LÉČEBNÉ LÁZNĚ JESENÍK

Anima art

Priessnitz

LÉČEBNÉ LÁZNĚ JESENÍK

Retrokomedie

Fightl

19:00

LIŠKA & ISTENÍK & MÍŠEK

REŽIE ZETEL HUBBA FOJTA

KONGRESOVÝ SÁL

PRIESSNITZOVÝCH LÉČEBNÝCH LÁZNÍ JESENÍK

VSTUPENKY K ZAKOUPENÍ

ON-LINE na www.eshop.priessnitz.cz

nebo

OSOBNĚ na RECEPCI PRIESSNITZ (možno využít PLUXEE)

WWW.FIGHTL.CZ

Priessnitz

LÉČEBNÉ LÁZNĚ JESENÍK

Lázeňské prameny vydávají Priessnitzovy léčebné lázně a.s., Priessnitzova 299, 790 03 Jeseník, IČO: 45193452
Šéfredaktor: Mgr. Jiří Glabazňa, Grafik: Vitásková Radka
Registrováno Ministerstvem kultury, evidenční číslo: NK ČR E 20846.
Tisk: Polska Press Sp. z o. o. Oddział Poligrafia, Drukarnia w Sosnowcu.
Vydání je neprodejné.

Lázeňské
prameny